Ч 4 (15.095. Львів, четвер 5. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Премієр о. д-р Волошин обняв протекторат над „Карпатською Січею".

Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що премієр Карпатської України відвідав 28. XII. 1938 р. Головну Команду й Хустський Кіш „Карпатської Січи". Премієрові товаришив державний секретар Іван Рогач. Премієра привитав у Головній Команді референт інж. Кульчицький, запевнюючи, що „Карпатська Січ" готова боронити карпатоукраїнської державности. Опісля представив премієрові всіх членів Головної Команди та службовиків бюр. Премієр оглянув бюра, приглядаючися праці; окрему увагу звернув на мапи й діяграми.

З Головної Команди перейшов премієр до Команди Коша, де привитав його кошовий, який у привитальній промові заявив, що 5.000 здисциплінованих карних січовиків чекає наказів премієра та закінчив привітання окликом: „Слава Премієрові — Батькові нашого народу!" Цей оклик підхопили приявні.

Відповідаючи на привіт, премієр сказав: „На вас, січовики, дивиться наша молода держава з гордістю та вірою, що ви станете на її поклик у кожній хвилині. Я доложу всіх зусиль, щоб ваша організація мала справжній військовий характер".

При прощанні премієра відспівали національний гимн.

На другий день делеґація Головної Команди „Карпатської Січи" прийшла до Президії Ради Міністрів, щоб скласти премієрові подяку за відвідини. Делеґацію вів заступник команданта Іван Роман, який, висловлюючи премієрові від „Карпатської Січи" подяку за відвідини, запевнив премієра про вірність і відданість „Карпатської Січи" урядові й державі. Він підкреслив, що члени „Січи" знають один наказ і один закон: „Бог і Нація!". Цьому наказові вони все підпорядкуються.

„Карпатська Січ" просить премієра обняти високий протекторат над нею. Премієр подякував за вияви довіря й висловив свою згоду стати протектором орґанізації національної оборони „Карпатська Січ".

Інтеою премієза Карпатської України у „Матені".

Париський „Ле Матен" помістив велике інтерьвю свого спеціяльного кореспондента з премієром о. д-ром А. Волошином. У розмові з французьким журналістом премієр гостро виступив проти мадярських зазіхань на Карпатську Україну, якої населення виборолo собі свободу завдяки своїй свідомости. Тепер Карпатська Україна ніколи вже не прилучиться ані до Мадярщини, ні до якоїнебудь іншої держави, бо від них не може очікувати нічого доброго.

На запит, яка буде закордонна політика Карпатської України, прем. о. д-р Волошин відповів, що це дуже складне питання; Карпатська Україна є членом федерації, тому її закордонна політика буде така, яку поведе Прага.

Опісля премієр ствердив, що в Карпатській Україні комунізм щез безслідно та підкреслив, що Німеччина боронила у Відні справ Карпатської України та зробила в цьому напрямі все, що могла.

Японський уряд подався до димісії.

БО... ПРЕМІЄР КОНОЕ ВВАЖАЄ СЕБЕ ЗА МАЛО ЗДІБНИМ.

На вчорашньому засіданні рішив японський уряд податися до димісії; димісію зголосив він в год. 11.30.

Прем. князь Коное ось як пояснив представникам преси причину димісії: У звязку з війною в Китаю, політичне положення Японії, як внутрішне так і закордонне, ускладнюється. Кн. Коное не чувся на силах перемогти труднощі, але ситуація була занадто поважна, щоб переводити зміну уряду.

Тепер конфлікт увійшов у нову стадію, тому уряд мусить напружити всі сили, щоб зберегти лад і завести тривкий мир у Східній Азії. Треба скріпити довіря народу, намічуючи нову політику для нового уряду; цісар вже заапробував її.

„Соромно мені, — заявив Коное — що мої здібности не вистачають мені, щоб перевести мої завдання. Ось і причина димісії мого уряду."

ГОЛОВА ДЕРЖАВНОЇ РАДИ, БАРОН ҐІРАНУМА — НОВИМ ПРЕМІЄРОМ?

Як говорять у політичних колах Токія, склад нового японського уряду буде такий: премієр: Ґірануma; закордонні справи: Аріта; війна: Ітаґакі; маринарка: Ґазеґава; внутрішні справи: Шіоно; рільництво: Сакаї.

Сирійці погоржують, що обєднаються з ворогами Франції.

Голова сирійської партії свободи, Азме, оголосив манiфест, в якому взиває Францію змінити політику супроти Сирії — так само, як Сирія мусітиме змінити політику супроти Франції. Сирійці не стерплять довше чужих інтриґ та чужого панування. Як Франція доведе до розпуки Сирію, ця остання увійде в порозуміння з ворогами Франції. В Сирії є тисячі молодих людей, готових підняти прапор свободи. Радимо подерти договір, заки ми самі його подремо.

Манiфест кінчиться домаганням, щоби Франція негайно признала Сирії незалежність без ніяких обмежень.

СИРІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПЕРЕРВАВ НАРАДИ.

Сирійський парлямент відложив наради на місяць. Він мабуть хоче знову розглянути ситуацію після приїзду нового французького високого комісаря.

Ceterum censeo проф. Станислава Ґрабського.

Львів, 4. січня 1939.

Одне треба признати проф. Станиславові Ґрабському: його невтомну енергію у боротьбі з українською ідеєю. Нема мабуть другого такого поляка, що — не вважаючи на свій вік — так метушився б, так заходився б, так не минав би ніже одної нагоди, щоб не заявити свого „ceterum censeo" в українській справі. Пише, дискутує, викладає, промовляє, орґанізує, тут і там, у Львові, у Варшаві, в Катовицях, чи де хочете, і вмовляє у всіх і вся та переконує, що обовязково треба боротися з українцями у Східній Галичині. Ця боротьба — можна сказати — стала основною ідеєю цілого життя п. Ґрабського. Від коли його памятають у нас, він завжди так метушився і завжди вів свою пропаґанду.

Не можна сказати, щоб за довгі роки своєї протиукраїнської акції, п. Ґрабський ні на йоту не змінив свого погляду в українській справі. Ще недавно він взагалі неґував українську ідею. Для нього був у Східній Галичині тільки „рускі люд", який — на його думку — не мав нічого спільного з українською національною ідеєю, а державною тим менше. І тоді проф. Ґрабський пропаґував боротьбу з самою українською ідеєю та вірив, направду вірив або воно бодай так виглядало з його слів, що можна якимсь особливим муром відгородити українські — у п. Ґрабського: руські — народні маси та забезпечити їх перед впливом української національної ідеї. Цим особливим муром мала бути польська культура і засобами до будови того муру мали бути між іншим відомі шкільні та інші закони, розбудова польських господарських установ у Східній Галичині і т. д.

Вислід будови того муру — відомий і настільки різкий та наглядний, що не міг не спонукати проф. Ґрабського поміркувати над цим. Поміркував і прийшов до переконання, що не можна вже відгородити українських народніх мас від української національної ідеї, бо це нерозривна цілість. Проф. Ґрабський вже навіть не обстоює думки, що „український націоналізм — це штучний витвір німецької інтриґи". У новому часописі, що його він почав видавати на спілку з проф. Буяком і проф. Ромером п. н. „Зємя і Наруд", у статті п. н. „Істота валькі" він пише:

„Але і без неї (тобто без німецької інтриґи — Ред.) розвинувся би, хоч багато слабше, націоналістичний сепаратизм серед руської інтеліґенції, такcамо як серед литовської лотиської, фінської, естонської, індуської і навіть єгипетської. Бо й лотиші, естонці і фіни не мали теж ніколи передтим власної незалежної держави... а все-ж у двацятому віці почали про неї мріяти і як тільки захиталася росiйська ім-

перів, вони зробили все, щоб від неї відірватись, визволюючись одночасно зпід відвічної культурної і господарської переваги, у Латвії й Естонії німецької, у Фінляндії — шведської."

Проф. Грабський стверджує ще щось більше, кажучи у тій самій статті: „Змагання українського націоналізму до власної держави, що зединила би всі землі, на яких живе українська людність — це льогічна послідовність того всього, що від кількадесяти літ діється в цілому світі і також на Червенській Землі. А з цього їх змагання випливає невідкличино їх боротьба проти всього, що тривко зединює Червенську Землю з Польщею, — щоб мати змогу влучити її до майбутньої української держави."

Це теза проф. Грабського. Він перестав уже вірити в те, що можна виялозити українські народні маси з української національної ідеї і внаслідок того бачить перед собою вже не „рускі люд" і „горстку інтелігенції з неревльними мріями", але цілість, якій він дає назву „українського сепаратизму".

У статті п. н. „Наша мета" (у згаданому 1-шому числі часопису „Земя і Наруд"), що її крім проф. Грабського підписали ще й професори Буяк і Ромер, читаємо:

„Виступ українських послів у соймі не мав бути розрахованою тільки на пропагандивний ефект демонстрацією. Започаткована влученням Австрії до Німецького Райху й обрізанням Чехословаччини реалізація гасла ревізії устійнених версайським договором державних кордонів, яке від літ пропагують Мусоліні й Гітлер, віденський арбітраж, спертий на етнографічній засаді і вкінці факт, що Карпатську Русь названо Карпато-Україною, якою гаряче заопікувалася Німеччина — все те розбудило незвичайно сильно віру українських націоналістів у недалеку реалізацію їх мрій про зєдинення всіх земель, заселених людністю, що говорить по русинськи, в незалежній українській державі. Боротьба українських партій за відірвання південно-східніх воєвідств від Польщі, що триває віддавна, бо підготована кільканацять літ перед світовою війною і явно зі зброєю в руках започаткована в 1918 р. — входить у період нової сильної напруги. Тому скріпленню українського сепаратизму мусить протиставитися польське громадянство Червенської Землі"...

У звязку з цим проф. Грабський у своїй статті твердить: „Отже змістом польсько-руських відносин на Червенській Землі є і довго ще буде боротьба. Треба цій правді сміло глянути в очі. Нема що себе оманювати, що це тільки непорозуміння, яке розсварило внаслідок чужих злих підшептів наші братні народи і при добрій з обох сторін волі повинно небаром минутися".

Для проф. Грабського суть польсько-української боротьби у Східній Галичині — „це не справа таких чи інших прав для українського народу, але історична проблема, чи Червенська Земля має залишитися на завжди при Польщі, чи відпасти від неї й увійти у склад майбутньої України". Проф. Грабський прийшов до переконання, що прийшла пора, коли польське громадянство мусить наново почати боротьбу за приналежність тієї землі до Польщі. Пропаганді тієї боротьби має служити також часопис „Земя і Наруд", що його він видає на спілку з професорами Буяком і Ромером, і який має „скріпити чуйність польського громадянства не тільки місцевого, але й цілої Річипосполитої у боротьбі проти українського сепаратизму за тривку приналежність південно-східніх воєвідств до Польщі".

Якими засобами й у якій площині має вестися ця боротьба? У статті проф. Грабського не маємо ясної відповіди на це питання, але з натяку, що це має бути „боротьба на Червенській Землі за перевагу на ній польської цивілізаційної, господарської і людностевої експанзії над українською" — можемо збагнути, як той невтомний Дон Кіхот, що дуже часто нагадує собою Санча Пансу, цю боротьбу собі уявляє.

Наприкінці замітимо, що у своїй статті „Суть боротьби" проф. Грабський дозволив собі перепачкувати кілька свідомих неправд щодо українського національного руху. Гадаємо, що до них, як і до самої проблеми, матимемо нагоду ще нераз вернутися.

еміграцією, є просто скандальним саботуванням самої справи еміграції. Скандал тим більший, що Совітська Росія керується при цьому тільки пропагандивними оглядами".

Стільки жидівський часопис про „Совіти і право азилю". Забуває він додати, що становище Совітів у жидівській справі тим дивніше що адміністративно-політичний апарат та верхівка комуністичної партії в більшости у жидівських руках, під одностайною командою жидівської родини Кагановичів.

Коли Совіти всеж навіть жидівських збігців не збираються впустити на свою територію, то хіба єдино тому, що відносини в Совітах є в стані загнивання, розкладу і загальної деморалізації. Сталінцям соромно і лячно навіть перед своїми одновірцями-жидами відкривати браму до пізнання совітської дійсности.

—о—

На крилах буйної уяви.

„Век Нови" з 5. ц. м. пише на основі телефонограми з Варшави:

„При кінці цього тижня відбудеться у Празі конґрес українців, на який приїдуть делеґати з ріжних країв та українські діячі з Відня, Берліна, Парижа й Льондону. Приїде також на конґрес б. отаман донських козаків ген. Попов, один з найактивніших українських аґітаторів у Америці. Він відбув уже „інспекційну подорож" по Карпатській Україні, де контролював стан січових організацій та стратеґічні можливости. Ген. Попов виїде з Праги до Берліна, відтіля до Льондону й Парижа".

Не дивуємося, що між нашими земляками є такі пристрасні читачі „Вєку": цей всебічно поінформований щоденник не лише скликує український конґрес, про який в українських колах нічого не відомо, але й обдаровує майбутню українську армію новим ґенералом, який мабуть прийшов на світ уже в повоєнних часах, бо історія 1918—1920 рр. про нього нічого не згадує.

Совіти і право азилю.

Окремий міжнародній комітет з осідком в Евіені в поті чола розбивається зі своїми заходами, щоб найти десь на земській кулі клаптик території, якої влада погодилась би прийняти на свою землю як нових громадян усіх тих европейських жидів, що втратили дотеперішнє громадянство, лишились без заняття та без притулку, на ласці міжнародньої поліції і на утриманні з міжнародніх збірок. У всіх европейських та американських міністеріяльних кабінетах радять без упину, даючи доказ бодай доброї волі допомогти беззахисним людям. Мовчить тільки Москва. Та колиб хоч мовчала! Ось послухаймо, що пише у звязку зі становищем Совітів до жидівської проблеми краківський жидівський орган „Кофім" з 1. січня:

„До країн, що могли б прийняти на свою територію масу бездержавних жидів, треба зарахувати в першу чергу Совітську Росію. По всіх більших російських містах відбуваються тепер бурхливі демонстрації проти жидівських переслідувань у Німеччині. В Москві й Ленінграді, в Києві й Тифлісі протестувала еліта совітського духового світу проти жидівських переслідувань у Німеччині. Це образа для середньовіччя, яке крім своєї інквізиції знало також початки гуманізму, коли хтось порівнює теперішні події у третьому райху зі середньовіччя — заявив поет Олексій Толстой. Найтемніші роки царизму зі своїми жидівськими переслідуваннями бліднуть проти останніх німецьких подій — кричав Веснін, президент Всеросійської Технічної Академії. В Росії переслідують тільки зрадників революції — з емфазою підкреслюють „Ізвестія", відчуваючи очевидно, що моральне право Совітів обурюватись на переслідування може видаватись багатьом людям в Европі дуже проблематичним, — але не переслідують людей тільки тому, що вони іншого походження. Одначе ні згаче, що чі переслідування жидів у Німеччині появилися для Совітської Росії в сам час і що большевицька держава на хвилях протинімецьких настроїв намагається виплинути з осамітнення.

Та словам большевицького обурення не товаришили ніякі вчинки. В совітській конституції є стаття, яка окреслює Совіти як країну азилю для переслідуваних у всіх інших державах. У практиці це право азилю виглядає нужденно. Совітська Росія не впустила досі ніодного жида, ба — що більше — її брами замкнені навіть для соціялістів і німецьких та австрійських комуністів, які приневолені просити демократичні держави за право в них замешкати. Пише про це виразно стокгольмський „Соціялдемократ", згадуючи про трагічну долю австрійських „шуцбундівців", які найшлись на проскрипційнім списі „зрадників пролетаріяту". Становище Совітів супроти німецьких емігрантів, навіть зближених політично — це великий скандал — кінчить „Соціялдемократ".

Визначний публіцист німецької еміграції Шварцшільд характеризуючи Совітський Союз як ідеальну країну для іміграції, пише, що Совіти не впускають на свою територію навіть комуністів тому, бо большевикам треба мати невдоволених людей поза Совітами, які вели б для них пропагандивну розкладову роботу. Факт, що країна, якої територія займає одну шосту частину світа замикалась перед усякою

Вісти з Карпатської України.

Правнича Комісія повстала при президії ради міністрів у Хусті під проводом д-ра Брашайка. Вона має опрацювати законопроекти та устійнити українську правничу термінольоґію.

„Нова Свобода" збільшила від 1. ц. м. обєм на 8 сторінок. З огляду на те ціну одного числа піднесено з 20-ох на 50 сотиків.

Кілько місцевостей утратила Карпатська Україна після віденського арбітражу? Як подає „А-Зет" з 2. ц. м., на основі віденського арбітражу під мадярське панування перейшли: ціла берегівська округа з 63.143 мешканців; місто Мукачів з 26.102 мешканців; місто Ужгород з 26.675 мешк.; 21 громад ужгородської округи з 22.415 мешк.; 14 громад мукачівської округи з 17.836 мешк.; 18 громад севлюшської округи з 14.672 мешк.; 1 громада іршавської округи з 2.390 мешканців. Окружний уряд з Ужгороду перенісся до Середнього, з Мукачева — до Чинадієва.

ЗА ЩО АРЕШТУВАЛИ БРИТІЙСЬКОГО ВІЦЕ КОНСУЛЯ У САН СЕВАСТІЯНІ?

У Льондоні офіційно потверджують вістку про арештування брит. гонорового віцеконсуля у Сан Севастіяні, Голдинга.

Національна еспанська влада переловила недавно лист відомого баскійського діяча Беґоетхеі, який з поручення барсельонського уряду перебуває в Сен Жан, до його жінки в Сан Севастіяні. Цей баск поручив своїй жінці, щоб вона написала лист невинного змісту, доповнила його невидним чорнилом, та попросила Голдинга, як доброго знайомого, щоб він переслав цей лист до Сен Жан. На тій основі нац. влади переловила на кордоні брит. консулярну пошту, заадресовану до брит. амбасади в Сен Жан (в південній Франції, коло еспанського кордону) та заарештувала згадану баскійку.

Крім Голдинга має Англія у Сан Севастіяні також сталого консуля.

—о—

Дещо з Волині.

„ГУРТ" І СПОЛЕМ".

У Рівному відбулися загальні збори Волинського Кооперативного Союзу „Гурт", заложеного з метою „співжиття" і „співпраці" п. Волошиновським. Після реферату п. Волошиновського й голови зборів дир. Шемплінського збори одноголосно ухвалили обєднати „Гурт" із „Сполемом" з 1-го січня 1939 р. Щоб легше було „Гуртові" вмерти, представник „Сполема" пообіцяв, що будуть збережені засади „Гурту" і наладнана співпраця з його „районівками". В останньому надгробному слові п. Волошиновський просив „Сполем", щоб той прямував до дальшої „співпраці" польського населення з українським.

Це ті похоронні слова, які майже завжди по сході за огорожу цвинтаря забуваються: „співжиття" та „співпраця", плекані на Волині п. Юзефським, умерли остаточно.

Тут починається тепер цілковито інший уклад сил та інші взаємини. Зрештою найліпше свідчить про це смерть „Гурту", який став цілковито зайвим анахронізмом.

ЗА БОЙКОТ ВИБОРІВ.

У часі виборів до сойму й сенату особливу активність виявляв член „Стр. Народового" Ф. Стухли-Орлеанський. Йому закинули, що на зібранні в містечку Торчині він намовляв до бойкоту виборів. Городський суд визнав вину обвинуваченого за доказану й засудив його на 4 місяці вязниці з завішенням на два роки.

О. З. Н. ЗБІЛЬШУЄ РУХЛИВІСТЬ.

У містах Волині раз-у-раз відбуваються зібрання й наради льокальних організацій О. З. Н. Підготовна праця йде у двох напрямках: самоурядних виборів і підтримання польської торговлі, між іншим за помічю безвідсоткових кас для дрібних купців.

Дня 4. січня мала відбутись у Кремянці більша, повітова нарада, на якій було намічено обміркувати питання широкої „культурно-освітньої акції" серед польського й українського народу, що природньо булаб продовженням і поглибленням розпочатої там торік ревіндикаційної акції.

КОМУНІСТИЧНІ ПРОЦЕСИ.

Хоч столична преса переконує читачів, що на Волині спокійно, але комуністичні процеси у волинських окружних судах тягнуться безперервно.

В рівенському окружному суді закінчився процес 19 мешканців Сарненщини, яким акт обвинувачення закидав: приналежність до К. П. З. У., революційну роботу на терені гміни Рафалівка, кольпортування летючок, збірку на „Мопр" і т. д. Суд засудив 6 обвинувачених по 5 років вязниці, решту — від 4 до 2 років.

Луцький окружний суд засудив мешканців с. Білина на Ковельщині Маркіяна Морона та Юхима Скролика по 5 років вязниці, які на терені сусідніх сіл розкидали комуністичну бібулу, вели безбожницьку агітацію та намовляли хлопців вступати до червоної еспанської армії.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАГОРОДОВОЇ ШЛЯХТИ.

В Луцьку відбулося пленарне засідання під головуванням головного шляхотського діяча пп. Галацінського (до речі — нащадка української православної шляхти) управи „Воєвідського союзу загородової шляхти", на якому ухвалено дати 30 членам „стшелецький вишкіл" і заснувати власний орган-місячник, який має почати виходити вже в січні. Цікаво, що деякі українські селяни, які позаписувалися до „шляхти", починають уже чухати потилиці.

— Я гадав, — казав нам один, — що це жарти: запишуся та й відчепляться і матиму спокій; а вони справді хочуть, лиха година, щоб я таки був шляхтичем! І як це мені викрутитися? Боюся, щоб якої кари не було!

— Не мав хлоп клопоту — сміявся другий — то шляхтичем його зробили! С. С.

На шляху до ясного Завтра.

(Враження з першого Загального Зїзду Т-ва Орли", що відбувся 27. грудня м. р.)

Саля централі Т-ва „Орли" у Львові при площі св. Юра ч. 5. наповнюється учасниками Загального Зїзду. Нараховуємо кілька десяток відпоручників кружків та гостей. Одні вписуються на листу присутніх, інші оглядають видання „Орлів", зокрема журнал „Українське Юнацтво", що розложені на окремому столику. На головній стіні хрест і тризуб — символи найвищих ідеалів цього Товариства.

Год. 11-та. За президіяльним столом займає місце ред. Роман Данилевич, урядуючий заст. голови Т-ва „Орли". Приявні встають та відспівують католицький гимн: „О, спомагай нас". По відспіванні гимну ред. Р. Данилевич відкриває Загальний Зїзд. Згадує про установчі збори Т-ва „Орли", що складалися виключно з членів-основників, витає відпоручників кружків, передає благословення від Ексц. Митрополита Андрея, складає подяку о. прал. Л. Куницькому за відправлення Служби Божої в намірenні Товариства та передає привіт від президента Генер. Інституту Катол. Акції греко-катол. Галицької Церковної Провінції, д-ра М. Дзеровича. Далі згадує спеціяльні обставини, що серед них приходиться відбути цей перший Зїзд Товариства, вказуючи при цьому на особливості 1938 року. Потім згадує про свято УМХ, що дало початок цій молодій організації української молоді.

Д. ОСКОЛ.

Приятель.

(Докінчення).

Як той Керничний змінився за короткий час! Ані сліду його недавнього дивацтва. Він перестав сторонити від людей. В нього щодня старанно повязана краватка, штани „штайф", елегантна зачіска, просто чепурун. Його настрій поправився і його радо витають у товаристві. Він сипав удатними дотепами і разом з редактором Сухим і цокотухою Мартою, це була така зіграна трійка, що довкола них збиралося ціле товариство. А було тут цього року товариство чимале! В Учительській Оселі було яких сто осіб. Емерити грали цілими днями тарока, їх достойні подруги плели светерки і суворими очима водили за молоддю, старі панни намагалися уникати старих кавалірів і ганяти за молодшими. Симпатична „Олеся" виглядала наче циганський табор.

В пансіоні Черемшина кватерували кооператори, що мали тут свій зїзд. Це була знов інша каста: поважні, заклопотані, так і видно, що ділові люди.

Оце велике товариство улаштувало в суботу в „Аріднику" товариський дансінг, запросивши всю українську кольонію в Ворохті.

Вже на годину перед дансінгом сиділи Керничний і Мирон за чорною кавою в „Аріднику" та гуторили про старі добрі часи. Вони були приятелями ще зі школи, але вже чотири роки не бачилися. Мирон був типовим бурлакою наших днів. Чого то вже він не чіпався! Студіював і право і фільософію, крутився трохи коло кінематографії, а врешті відкрив великий магазин домашнього промислу.

— Але скажи мені, як ти властиво мене віднукав в долині Черемошу? — зачав Керничний.

— Звичайний припадок... Ми робили прогульку на Буркут. По дорозі наш професор спитав гуцула, де тут можна добре обловитися пстругами. А гуцул розбалакався і сказав, що тут недалеко мешкає один пан з Поділля, що все ходить на пструги. Слово по слові і з його опису я набрав певности, що це ти. Але чому ти від якогось часу обминаєш так завзято долину Пруту? Ти щось мені згадував у листі про це...

Керничний помовчав хвилинку, а потім сказав:

—Це стара історія, одна з тих інтимних пригод, про які взагалі нерадо говоримо.

— Я гадав, що ти будеш щиріший перед старим другом. Ти пригадуєш ті часи, як ми не мали перед собою ніяких таємниць?...

В його очах блиснули такі знайомі нам блиски молодости.

Тимчасом Арідник заповнювався. Небавом заграла орхестра і почались танці.

Але оба приятелі сиділи далі за своїм столиком.

— Знаєш, це було тому пять літ — почав Керничний — саме десь в цій порі, як я приїхав до Ворохти. Я мешкав у пансіоні „Оксана". Зараз таки першого дня я побачив при обіді жінку, яка залишила на мені такий вплив... Але навіщо я пригадую це все? Я вже був трохи прилікував цю рану, а ти знов затягнув мене на це місце спомнинів... Але йдімо далі. Вона відразу звернула на себе всю силу моєї уваги. Висока, поважна, на перший погляд недоступна, та коли я зустрінувся з поглядом її очей, я відразу відкрив, що за скарб маю перед собою. Чи може бути щось кращого у жінки, як вічна жіночість, поєднана з культурою мужчини? Такою була Ірина! А назверх... Я ще сьогодні бачу її в білій суконці в ясножовті квіти, з червоною стяжкою над чолом, що придержувала її хвилясте волосся, її очі задивлені кудись далеко, а не на сіру буденщину, на щось вищого і кращого... Того полудня я був уже з нею знайомий. А потім, як почались наші майже щоденні прогулки в гори, де ми пізнали одне одного, ми стали найкращими приятелями. Приязнь перемінилася у велике кохання, але воно було таке чисте, як гірська природа довкола нас. Тому я пережив його так глибоко. Та ці гарні дні несподівано скінчилися. Тиждень пізніше зявився в нашім пансіоні якийсь мужчина і питав за Іриною, а довідавшись, що вона на прогульці, він казав завести себе до її кімнати і ждав там до вечора. Хто він був, що його вязало з Іриною і яка їх була зустріч, я не знав. Ми бачились ще тільки раз і останній того дня за вечерою. Вона представила його, але він не обізвався й словом. Сидів мовчки, замкнений у собі, тільки раз кинув зкоса погляд у мою сторону. А Ірина також мовчала. В її очах я побачив терпіння. По вечорі ми розійшлися по своїх кімнатах, а рано при сніданні Ірини вже не було. Вона віхала раннім поїздом. Дівчина з пансіону передала мені тільки коротку записку:

— „Мені невимовно прикро, але мушу віїхати... Віїжджу з найкращим спомином про Вас... Прощавайте... Ірина."

І тільки всього. Чому нічого більше? Чому не подала мені своєї адреси, я ж був би... Бог зна, куди поїхав за нею... Чому лишила мене в такім безнадійнім пригнобленні... От це все. Я не хотів від того часу приїздити до Ворохти, щоб не відновлювати рани, яку вона мені тоді завдала. Я гадав, що про все забуду... та це не вдалося...

— Може і зле, що ти не приїздив більше до Ворохти... Хто зна, чи вона тут пізніше не була... — сказав Мирон поважно, але акцент його голосу був не без значіння...

Вони замовкли і приглядалися козачкові, що його танцювало ціле товариство. Це був танок кипучого життя. Навіть старий професор Рибченко не втерпів і пішов у танок. А вічно усміхнений саксофоніст з орхестри, колишній Усусус, зняв маринарку і собі плигнув козачка.

— Ти не танцюєш? — кинув Мирон.

— Не маю охоти.

— То стривай, я піду.

Він також пішов у танок. Але коли охоче-

Вкінці подає порядок нарад, що його Загальний Зізд приймає до відома.

У цій хвилині зявився на салі Преосв. Никита, що його Зізд витає оплесками.

Загальний Зізд вибрав одноголосно своїм предсідником ред. Р. Данилевича, що покликав на секретарів лік. Ю. Тершаківця та проф. І. Теслю. По відчитанні протоколу установчих Загальних Зборів ред. Данилевич виголосив ідеольоґічно-орґанізаційний реферат.

Після першої частини реферату предсідник Зізду піддав внесок, щоб вибрати першим почесним членом і членом добродієм Т-ва „Орли" Високопреосв. Митрополита Андрея. Внесок прийняли приявні гучними оплесками. Після цього учасники Зізду перейшли до митрополичої палати, де п. Данилевич передав ухвалу в справі почесного членства та просив благословення для приявних і всієї української молоді. Митрополит подякував за почесне членство та візвав молодь до орґанізування в рядах „Орлів".

Після авдієнції референт докінчив свій виклад.

По рефераті йшли звіти секретаря і скарбника Товариства, Головної Управи і Провірної Комісії. Із цих звітів приявні довідалися, що Т-во „Орли" має 189 кружків з 4.979 членами, що воно розвиває широку діяльність як у духовій, так і в тіловиховній ділянці. Табори „Орлів" обіймали всі ділянки виховання і виконали своє завдання. Табор праці „Орлів", перший табор цього роду на наших землях, дав змогу нашій молоді взяти участь у розкопах митрополичого собору з княжих часів у Крилосі. У своїй праці Товариство не забуває також про фахову підготову, маючи перед очима дуже важну засаду, що в нашій суспільности мусить бути відповідна людина на відповідному місці.

По звітах почалася довша річева дискусія, що в ній забирав голос цілий гурт делеґатів і гостей. Бесідники піддавали діловому розглядові поодинокі звіти, висували свої вимоги й побажання, оповідаючи про ці великі труднощі, що їх мусять поборювати у своїйпраці на місцях. Та в усіх тих промовах пробивався бадьорий дух і запевнення, що всі члени передержать найважчі хвилини й вірні гаслові: „За Христа й Україну" будуть невтомно працювати для кращого, яснішого Завтра.

Годиться тут підмітити голос Преосв. Никити, що візвав делеґатів і всю українську молодь до праці в імя Бога й України. Поруч цих двох великих слів поставив достойний бесідник ще третє: радість. Згадав про конечність фахового вишколу членів та закінчив словами: „Правда вас освободить". Слова владики приняли присутні гучними оплесками.

Після признання абсолюторії уступаючій Головній Раді, як також Головній Управі вибрано нові провідні органи Т-ва. Головою Т-ва вибрано ред. В. Глібовицького. До Головної Ради ввійшли: інж. С. Рудакевич-Базюкова, ред. Р. Данилевич, Л. Дяків, студ. Б. Лончина, О. Побейко, проф. І. Тесля, м-р Ю. Фединський, о. дир. М. Хміловський — члени; студ. Б. Ганчерюк, Т. Глинянська, о. д-р П. Івахів — заступники. До Провірної Комісії вибрано о. канц. М. Галята, д-ра І. Рудницького й Н. Семчишинову як членів та о. М. Гаврилюка й М. Кулицького як заступників.

Принявши прелімінар буджету на найближчий рік, поставивши цілу низку річевих внесків та ухваливши відповідні резолюції, Загальний Зізд наблизився до закінчення. В кінцевому слові предсідник завізвав до дальшої, ще інтенсивнішої праці на місцях, побажав усім якнайкращих успіхів у спільному змаганні та окликом „Готовсь" закрив Зізд. На закінчення присутні відспівали національний гимн.

Після Зізду учасники мали нагоду познайомитися з працею в таборах, утриваленою на фільмовій стяжці.

Перший Загальний Зізд Т-ва „Орли" був наявним доказом, що праця цього Товариства йде правильним шляхом та що вона є конечною вимогою нашого часу. Ця праця стрічає по дорозі чималі труднощі та перешкоди, але — як виказували запевнення поодиноких делеґатів — Т-во „Орли" переможною ходою прямує до ясного завтра.

Степан Конрад.

За міжнароднє вирішення жидівської проблєми.

Берлінський „12 Ур Блят" з 1. січня оголосив довгу анкету на тему жидівського питання. Вступне слово до цієї анкети написав міністр **Геббельс**. Він заявляє, що жидівська проблема може бути рішена тільки через міжнароднє порозуміння. Кінчить свої міркування Геббельс так: „Міжнароднє жидівство в цілому світі нехай знає, що не зможе перешкодити нам у виконанні наших постанов ніяким способом, ні економічним бойкотом, ні духовим чи політичним терором!"

Провідник британських фашистів **Лідж** пише: Анґлійський нарід здоровий, а проте ціла його цивілізація проникнута і прожерта жидівськими ідеями та методами. Фінансова система демократії основується на жидівській спекуляції. Жиди всіми силами намагаються переконати британців, що війна неминуча. Роблять це при помочі кількох масонів: Черчіля, Дена, Дафа Купера, Ґрінвуда і Лемпсона.

Француз ґраф **Сересі** твердить, що французька аристократія на 100 відсотків перемішана з жидами. Політика Блюма була остільки корисна, що привела перед очі французів правду про те, що на марксизм треба дивитись як на жидівську видумку. Якби сенат не повалив був Блюма за його другої влади, в Парижі дійшлоб до страшних протижид. ексцесів.

Головний редактор італійського часопису „Тевере" **Інтерлянді** висловлює погляд, що за чергової італійської ґенерації в Італії не буде вже більше жидів.

Редактор варшавського часопису „Меркуріюш" **Ю. Бабінський** нарікає на страшне „зажидівлення" Польщі. Такий стан річей не вдержиться і є признаки, що польсько-жидівські відносини переходять у стан справжньої війни.

Мадярський премієр міністрів **Імреді заявляє**, що жидівську справу можуть вирішити тільки міжнародні заходи.

Швайцарець **Ганс Абалянельд** стверджує, що Швайцарія стає все бідніша, а жиди все багатші.

Чех **Стршібни** апелює до жидів, щоб самі добровільно усунулися з прилюдного життя федеративної держави.

Провідник націоналістичної шведської молоді **Омерзон** доказує, що навіть у Швеції від 1925 року жидівське питання стало актуальне.

З цілої анкети „12 Ур Бляту" видно, що антисемітизм сильно зростає в цілій Европі і серед усіх народів та що дійсно недалекий вже час, коли жидівська проблема стане актуальна в цілому світі.

стра перестала ґрати і товариство вернулося на свої місця. Мирон кудись вийшов.

По перерві орхестра заграла танґо. Керничний сидів задуманий, під впливом розбуджених споминів. Часом тільки кидав зором на танцюристів, що пересувалися перед ним.

Раптом Керничний поблід. Хоч і не пив нічого, але йому закрутилося в голові. Його погляд застиг серед салі. А Мирон танцюючи, прямував просто на нього. Ні, то вже не був привид, що міг зродитися в нього під впливом оповідання. То була Ірина. Вона вже побачила його. Тремтячи Керничний встав і вклонився. Хвилину стояв мов приголомшений. Те саме враження пережила в тім моменті Ірина. Тільки Мирон усміхнувся багатомовно... і кивнув на Керничного. Він зрозумів це і схвильований підійшов до них та попросив Ірину до танцю, а Мирон вернувся тріюмфально на своє місце.

Це був танок схвильований від пережиць. Ані одно слово не перервало тої мовчанки, бо слова були зайві. Він пробував щось говорити, та вона перервала:

— Лишім ці всі запити і оправдування на пізніше, в цій хвилині то будуть занадто банальні слова...

І вони плили в танку, німі, без слів, слухаючи тої чарівної музики сердець, що її пять літ не чули...

— Ну, як тобі подобається? — запитав хитро Мирон, як вони вернулися до столика.

— Ви знайомі?

— Розуміється, ще з минулого року з Ворохти... Я обіцяв тоді п. Ірині, що стягну тебе цього року до Ворохти. І це мені вдалося, хоч не без хитрощів...

— Але на що було робити з того таку тайну?

— Щоб була більша несподіванка...

— Мироне, ти незрівняний! — і Керничний стиснув йому руку.

— Ну, гадаю, що ти перестанеш тепер ловити рибу, а будеш ловити... життя!...

Туніс витає премієра Франції.

ПРИНЯТТЯ У БЕЯ.

Як це ми згадували, Даляліє причалив у Бізерті. Він перевів інспекцію тамошніх укріплень, опісля поїхав на величаве приняття до бея (князя) Тунісу. У промові Даляліє підкреслив культурну місію Франції в Тунісі, бей запевнив, що Франція може рахувати на вірність Тунісу.

ВЇЗД ДО СТОЛИЦІ ТА ВІЙСЬКОВА РЕВІЯ.

В полудне Даляліє з парадою вїхав до Тунісу, по полудни був на принятті у французького резидента. Опісля відбулася велика військова ревія, що мала задемонструвати боєве поготівля Франції. Звертали увагу великі летунські сили.

Вечором відбувся бенкет, на якому Даляліє виголосив велику промову.

ПРОТИФРАНЦУСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

„Джіорнале д Італія" повідомляє: Коли Даляліє виходив з палати бея, мусулмани уладили демонстрацію; вони несли прапори з написами: „Хай живе національна партія Тунісу!" Розіґнала їх ґвардія бея. Поліція арештувала кількох манїфестантів.

Спростування.

На основі ст. 27-ої пресового декрету з 21. листопада 1938. р. (Д. З. ч. 89, поз. 608) львівське городське староство надіслало нам уридове спростування волинського воєвідського уряду у звязку з вісткою, поміщеною в 265. числі „Діла" з 29. XI. 1938. р., з проханням помістити його в найближчому числі „Діла":

„Неправда, що волинський воєвідський уряд виселив з прикордонного поясу (кременецький повіт) **о. Івана Собка**, пароха в Татаринцях, **о. Семена Гаюка**, пароха в Лопушнім, **о. Івана Кішковського**, пароха в Білозірці й **о. Миколу Малюжинського**, декана і пароха в Ланівцях. Зате правда, що не видано ніякого розпорядку у справі виселення вище згаданих осіб з прикордонного поясу." — [illegible] Стояновський, [illegible].

—о—

З природи і життя.

Створення світа у леґендах старовини.

Коли людство у прадавніх віках зачало підноситися з півзвіринного стану і ввійшло на шлях культури, що допровадив його до сьогоднішнього духового розвитку та матеріяльної культури, — одним з перших питань, що заінтриґували ум наших прапредків були спроби пояснити собі таємницю повстання світа, людини та усього того, що вона оглядає кругом себе.

Сліди зацікавлення цією великою загадкою, що і досі залишилася нерозвязаною, сягають до 7.000 років перед народженням Христа, до культури народів старовинної Халдеї, країни між ріками Тигр і Евфрат у близькій Азії, та до Єгипту. Далі вони потапають у темені віків. Учені-дослідники життя наших предків найшли сліди ще давнішої людської культури, що сягає 50.000 років взад, а сліди її видно у вапняних печерах Еспанії та полудневої Франції, на стінах тодішні артисти вирисовували те, чим цікавилися тодішні. Одначе, як видно з цих рисунків зперед 50.000 років, тодішні люди мали тільки мисливські зацікавлення, бо на стінах видно тільки рисунки тварин, ловів і нечисленні образки жінок.

Початок світа у віруваннях халдейців.

Найстаршою культурою світа є культура халдейців, народу семітської раси, що вже на 7.000 років перед Христом мав високу культуру і багато наукового знання. Відгребані у прастарих руїнах їх леґенди про створення світа це один із найстарших памятників, змагання людської думки просвітлити таємницю світа Коли ще не було неба ні землі, істнував тільки океан-отець і хаос-праматир. Вони змішалися і з тої мішанини, де були праперві нашого світа, розвинулося життя. Повстали також боги, що дуже розмножувалися, а це не подобалося праматері — хаосові. Тоді боги збунтувалися проти праматері, а один з них Мардук убив праматір і половину її тіла розтягнув вгорі як небо, другу-ж кинув собі під стопи як землю.

Космоґонія у жидів.

Дуже подібна до халдейського вірування про повстання світа також прастара жидівська космоґонія (наука про повстання світа).

У ній замість хаосу — праматері (Тіямант, халд.) виступає глибина (Теґом), з якої бог, Ельогім, уформував небо і землю. Він розділив води так, що замкнув води горішні у небі, а на долішніх положив землю. Над землею бог Ельогім помістив нерухоме склепіння неба, до якого були прикріплені звізди. До склепіння неба було доволі близько, бо птахи могли линути аж під нього. Леґенда записана в книгах Еноха каже, що вогонь Ґеєнни знищив багато звізд з неба за те, що не стали світити тоді, коли їм приказав Ельогім; ті скинені звізди стали злими душами. У жидівських леґендах про створення світа є також сліди фінікійської леґенди про яйце, з якого повстав світ, бо одна з них оповідає, як Ельогім „висиджував" над водами.

Єгиптяни про початок світа.

Молодші від попередніх, хоча все ще дуже старі є леґенди старинних єгиптян про початок світа. У них світ не повстав з нічого, тільки находився в безладній формі „в темних водах". Найвищий бог створив усі живі та мертві предмети з цього матеріялу, ткаючи або ліплячи його. У східній дельті Нілю повстала леґенда, на основі якої на початку небо (Нуїт) і земля (Сібу) лежали злучені міцними обіймами у праводі (На). В день творення з праводи виринув новий бог (Шу) і своїми руками двигнув богиню неба Нуїт так, що вона оперлися руками і ногами на землі стала небом, засіяним звіздами. Земля Сібу покрилася зеленю, повстали тварини, люди. У праводах спочивав також закритий у пуцінку квіту льотосу бог сонця Ра. В день творення відкрився квіт льотосу і бог-сонце Ра злинув на небо. Під його благодатним проміням на землі закитіло життя, що повстало через ферментацію Нілевого болота.

Греки і римляни про початок світа.

Клясичні часи (грецька і римська доба) дуже мало розвинули погляд про початок світа. Грецька леґенда подана Гезіодом (700 років пер. Хр.) оповідає, що все найшло свій початок у хаосі. Пізніше появилася богиня землі Ґея, праматир усіх річей і бог Уранос, прабатько. З того подружжя повстали боги, титани, вкінці і люди, що їх створили боги. Люди були спочатку добрі, досконалі і щасливі, і жили безжурно з того, що їм у надмірі давала земля. Згодом люди ставали чимраз гірші.

Цілком подібною до грецької була космоґонія старинних римлян, яку чудово оспівав у своїх „Метаморфозах" славний поет Овідій. Він каже, що на початку був одноцільний хаос, що був мішаниною землі, води і повітря. Природа розділила ті стихії, — землю від неба (повітря) і води, і ніжне повітря, т. зв. етер від звичайного грубшого. Тяжка земля осадилася найнижче та окружилася водою. Звізди, що були затемнені хаосом-ніччю, тепер почали світити і стали мешканням богів. Потім боги створили рослини, тварини, і врешті людей. Далі описує Овідій чотири доби людства, золоту, срібну, мідяну і своєчасну, залізну, коли люди стали злі і зіпсуті.

Початок світа у книгах Веди.

У прастарих книгах Веди, найстаршім памятнику індійського письменства оспіваний також початок світа. Особою, що оповідає про нього є Ману, що у старовинних індійців відповідав нашому Ноеві. Як виходить з його оповідання, світ поринав у безмежній темряві, де не можна було нічого розріжнити ні охопити розумом. Тоді бог Брама, що повстав сам зі себе і є незбагненний для наших змислів зробив світ видним, освітивши його світлом і розпорошивши темряву. Він створив воду і зложив у ній насіння, з якого розвинулося золоте яйце, а в ньому дрімав він сам Брама три біліони літ. Потім бог силою своєї думки поділив яйце на дві частини і створив з них небо і землю. Так повстав видний світ, той, що проминає, хоч вийшов з вічного світа.

Найдивніша леґенда світа.

Цілком на іншій основі спирається прастара скандинавська леґенда про початок світа Коли у давніх халдейців і єгиптян та в диких народів вода була найважнішим первнем, з якого повстала стала земля, то у давніх скандинавців найважнішим чинником було тепло, якому протиставлено холод. Завдяки цьому їхня леґенда про початок світа найбільше зближається до здобутків нинішньої науки. Вона оповідає, що на початку істнував простір (Ґіннунгаґап) і в його північній частині витриснуло джерело холоду, так, що та частина простору сповилася мрякою; її назвали „Нифельгайм", світ мряк. На полудні первісного простору витриснуло джерело тепла Урд. Поміж ними плило джерело мудрости Міммесбрун. З Нифельгайму виплинули потоки сірої холодної мряки-холоду і стрінулися з теплими струями Урду та в місці їх зустрічі повстали всякі стихії, з яких повстала земля, боги та велитні.

Дослідники звернули увагу на подібність леґенди до сьогоднішніх здобутків науки, яка каже, що світ, де живуть створіння, земля, лежить з одної сторони між джерелом тепла, сонцем, і холодним безкраїм простором, де блукають холодні маси матерії.

Далі ця леґенда оповідає за подібними описами з інших космоґоній про творення світа з членів трупа. Один з богів Вотан убив велитня Імера і з його тіла створив небо і землю, а з крови океан. Та щоб земля, створена з членів убитого велитня могла стати добрим підложжям для життя живих істот, треба було збудувати млин, що його порушували води із джерела холоду. (У тім місці вчені добачують згадку на процес вітріння і розпускання водою скал, що перемінює їх зчасом на мілку землю). З малої іскри жорнового каменя зродився бог вогню Гаймдаль, що навчив людей усіх здобутків першої цивілізації. Коли він помер, вождом людей став його син Скельдборґер. За його часів світ дуже попсувся; у тому часі помер бог світла Бальдер і надійшов страшний Тімбуль — зима. Леди та сніги вгорнули заселену землю, а її мешканці подались на полудне, в частини землі непокриті ледом, де був брак поживи, голод і лютували страшні злочини. По довгім часі ця зима проминула. (Та частина леґенди описує знане з археольоґії погіршення клімату, зледоватіння краю і втечу його мешканців).

З тою леґендою звязаний також і образ кінця світа. Леґенда каже, що причиною його буде новий прихід такої зими. Велитні з країни холоду облягатимуть оселі богів, а люди гинутимуть з холоду, голоду, пошестей і взаємної боротьби. Сонце буде заточувати той самий лук по небі, але його блеск буде щораз слабший. У боротьбі з велитнями з країни холоду гинутимуть ясні боги, а коли впаде бог вогню Гаймдаль, тоді загасне сонце, розпадеться склепіння неба, дахи гір, під якими є вогонь, отворяться і полумінь знищить поверхню землі. З пожарища світів повстане нова і ліпша, покрита пишною зеленню земля. Підчас тої катастрофи тільки один гай у країні тепла Мімесбрун залишиться неторкненим, а в ньому схороняться від заглади деякі боги і пара людей Лайфтрасер і Ліф, що повернуться на землю і дадуть початок новому родові.

Леґенда і висліди науки.

Цікаве, що та прастара скандинавська леґенда, на яку, правда, вплинули згодом клясичні і християнські традиції, цілком згідна з новітніми поглядами на повільне погасання сонця і (внаслідок того) занидіння життя на землі. Сонце (боги) змагаються з велитнями з країни холоду (пустий холодний міжзоряний простір з темними погаслими звіздами).

*

Оці леґенди — це лише нечисленні з найвизначніших з багатої скарбниці народів прадавньої старовини. Вони цінні тим, що вказують погляд на природу наших далеких прапредків у тих часах, коли ще ніхто не робив обсервацій природи, ані її явищ. Тому природознавство у тих часах мало характер мітольоґії, релігії чи фільософії. Щойно потім прийшов час, коли людина почала власними очима обсервувати природу, що довело до величавого знання природи нашого світа у наших часах.

Лік. Богдан Галібей.

Сторінка без політики.

БОРОТЬБА З РАКОМ.

Хороба рака й боротьба з нею стала під теперішню пору величезним і важним питанням, яким займаються не тільки лікарі, але теж і громадянство, бо ця хороба стала дуже поширеним нещастям всіх верств. Правда, лікарській науці вдалося в деякій мірі обнизити процент смертности у всіх інших хворобах, але при хоробі рака справа куди тяжча. В культурних містах Европи смертність на сухоти впала в останніх 50 роках на 75 прц., зате смертність на рака зросла в тому часі майже подвійно, або й потрійно.

В Німеччині статистика виказала, що в 1892. р. вмерло на рака 6.1%, на сухоти 25,9 прц., в 1904 р. вмерло на рака 8.0 прц., на сухоти 20,3 прц., в 1913 р. вмерло на рака 9.0 прц., на сухоти 14.3 прц., в 1925 р. вмерло на рака 11.3 прц., на сухоти 10,7 прц., в 1931 р. вмерло на рака 13.7, на сухоти 7,9 прц.

В 1934 р. в Німеччині що девятий випадок смерти мав за причину рака, в Англії що восьмий (в 1928 р), в Данії і в Швайцарії що пятий.

Правда, ті числа дуже непокоять, але вони не повинні викликувати паніки. Зріст захорінь на рака вияснюють тим, що рак це недуга старости та що тепер люди частіше доживають пізнього віку, тому й рак виступає частіше, як колись. Рак тільки в дуже рідких випадках атакує молодих людей. Крім того методи пізнавання хоріб дали змогу скоріше й докладніше пізнати недугу рака як давніше. При цьому лікарська штука має досконаліші засоби боротьби з цією хворобою, як давніше. Хірургія зробила великі поступи й береться до операцій, про які давніше не можна було і мріяти: насвітлювання променями Рентгена віддає рівнож величезні послуги. Треба тільки памятати, щоб при перших обявах звернутися до лікаря, бо чим скоріше усунемо новотвір, тим більше є виглядів на успішне лікування. (

Рак не є заразливою недугою, тільки забуренням у переміні матерії, він спирається на тому, що клітини „вироджуються", вони починають розростатися над міру, творять спершу злосливі нарости й боляки. Вони не обмежуються тільки до одного органу, але з одної клітини перекидаються на другу. В додатку зхорілі клітини відриваються від первісного ґудза й мандрують по організмі, атакуючи все нові органи. Рак може усадовитися в якімнебудь органі. Стрічаємо рака шкіри, губ, язика, устної ями, пролику, гортанки, печінки, легенів, полових органів, жолудка, кишок і т. д. У мужчин рак виступає найчастіше в кормовім проводі, у жінок на грудях і в матиці.

Ця хороба має величезне суспільне значіння, бо вона атакує людей між 40 і 60 роком життя, нищить сімї, відбирає дітям батьків і засуджує їх на нужду. Тому люди, що перейшли 40-ий вік життя, повинні дуже уважно обсервувати свій організм, щоб на випадок якогось забурення піти до лікаря. Найлекше пере очити рака грудей і матиці, бо ґудзи на тих місцях спершу не мають болючих обявів, болі показуються трохи пізніше, коли вже лікування не має виглядів успіху.

Треба теж перестерігати перед лікуванням у ріжного роду знахорів, які визискують природний острах перед операцією та туманять людей, що можуть вилікувати рака якимись відварами із зілля. Не зілля шкідливе в цьому випадку, але непотрібна страта часу, яка може мати трагічні наслідки.

А тепер питання: в який спосіб вистерігатися рака? Це не заразлива хороба, отже ізоляція тут нічого не поможе. Треба просто вести життя згідно з наказами природи, оминати ріжних внутрішніх спонук, що можуть викликати цю страшну хоробу. Не надуживати алькоголю, не затроюватися нікотиною, не носити тісного одягу, — це торкається головно жінок. Передовсім треба обсервувати власний організм і час до часу дати себе оглянути лікареві, який скорше зорієнтується у стані здоровля пацієнта, ніж ляїв.

Іч.

Дотепний винахід.

Справжньою морокою пожежних сторожей на цілому світі є малі хлопці, або таки старші підхмелені панове, які оттак собі, для забави розбивали шибки в автоматичних алярмових апаратах та зовсім без потреби ґурбували пожежників. Пожежна сторожа гнала на сигнал алярмового дзвінка на місце подане апаратом лиш на те, щоб на превелику втіху вуличного шумовиння завертати негайно назад. Америка порадила собі дуже дотепно з такими псотниками. Отже в першу чергу американці зліквідували апарати старого типу. В нових апаратах нема назовні ні шибок, ні ґудзичків від алярмових дзвінків. Щоб заалярмувати пожежну сторожу, треба всунути руку під покривку апарату та натиснути ручку, яка лучиться з електричним сиґналізаційним апаратом, вказуючи на таблиці точно час і місце, відки подано алярмовий сиґнал. Одночасно на руку того, хто алярмує, спадає сталевий обруч прикріплений ланцюжком до апарату.

Таким чином апарат затримує того, хто алярмував аж до тієї хвилини, коли приїде пожежна сторожа. Щойно начальник пожежного відділу може відчинити окремим ключиком, що його при собі має, апарат і тоді сталевий обруч відпадає та звільнює того, хто алярмував пожежників. Якщо алярм був доцільний, то той, хто алярмував, може йти домів, або до вязниці, якщо алярм був неоправданий.

Ровери — мрія ескімосів.

Всі памятають трагічну смерть славних американських летунів Віллі Поста й Віллі Роджерса, який був одночасно фільмовим актором та журналістом. Оба летуни згинули підчас лету до північного бігуна.

Трупів нещасних летунів знайшли тоді ескімоси. Пані Май Пост хотіла двох ескімосів, які причинилися до віднайдення її мужа та до перевезення в околиці культурного світу, винагородити гішми. Та — на диво — чесні ескімоси відмовилися прийняти гроші. Тоді вдовиця хотіла їх винагородити інакше й почала вивідуватися, чим вона могла б зробити ескімосам приємність. Ескімоси дали натяками до зрозуміння, що вони мріють про ровери.

Цікаве лиш одно, що ескімоси робитимуть із роверами у краю, в якому землю майже ввесь час прикриває кільканетрова верства снігу.

Пірамідальні доми.

Будівельний відділ париської муніципальної ради опрацював новий проект будівельної реформи. Якщо її здійснять, то Париж по якомусь часі радикально змінить свій вигляд.

Під теперішню пору париські доми можуть осягати висоту 48 м. Тому, що вулиці здебільша вузькі, сонячне світло майже до тих домів не продістається і в деяких дільницях уже від самого ранку мусять світити електричні лямпи. Одночасно до вузьких вулиць продістається теж мало повітря. Щоб поправити гігієнічні умовини життя парижан будівельний відділ зладив такий проект:

Висоту домів обмежовують на терені Парижа до висоти 35 м. Одначе фасада будинку у простій лінії не може перевищати своєю висотою ширини вулиці. Вище фасада мусить іти у відступах, віддалюючися від краю до середини будівлі, на лад пірамід.

Крім того новий проект змінює закон про спільні стіни. Згідно з новим проектом спільну стіну можуть мати два доми тільки до 25 м. висоти, отже вище стіни мусять мати між собою світляний простір.

На випадок, якби той проект став законом, Париж стратить свій дотеперішній вигляд. Замість двох рівнобіжних вулиць, що тепер розмежовують париські вулиці, по обох боках міських артерій стануть ґрупи пірамідальних домів, що нагадуватимуть своїм виглядом повісти Вельса.

Геройська дочка капітана.

Корабель „Смараґд", який на початку святочного латинського тижня виплив з американської пристані Норфольк, почав раптом тонути. Дно корабля з невідомих причин було ушкоджене й туди напливала раз-у-раз вода. Залога почала день і ніч випомповувати воду, яка чимраз більше продиралася крізь ушкоджене дно. Вкінці моряки стратили надію на рятунок, коли остання дошка рятунку — помпи — перестали правильно працювати.

Здавалося, що ніхто з корабельної залоги не вийде ціло з катастрофи, бо рятункові човни позривали бурхливі хвилі. Та одна людина на кораблі не стратила надії. Нею була 17-літня донечка капітана, яка у хвилині найбільшої зневіри почала співати коляди. Моряки заспокоїлися під впливом колядок до тієї міри, що видержали аж до часу, коли один із американських вантажних кораблів надплив із допомогою. Тепер про геройську дівчину оповідають собі у всіх пристанях.

ВЕСЕЛЕ.

ТІЛЬКИ ВАРТІСНІ РЕЧІ...

Одного разу славний гуморист Рода Рода посперечався в товаристві за щось з одним із присутніх. Опонент Роди в одному менті відізвався:

— Алеж мій пане, голову даю в застав!

— О, я беру тільки вартісні речі — перервав йому гуморист.

ЧИ БУДЕ ГОДИТИСЯ...

Сер Тома Мор, канцлер Генрика VIII, англійського короля, мав поїхати в посольстві до еспанського короля Карла V. А що те посольство було доволі небезпечне, Мор висловив перед королем побоювання, що може його переплатити головою.

— Коли тобі там щось станеться, то велю стяти голови всім еспанцям у моїй державі.

— Ваша Величносте, — відповів Мор — побоююся, що ніодна з тих голов не буде годитися до моєї...

НА ЧАСІ.

У звязку з господарською кризою слід булоб дещо змінити в книговодстві. А саме: замість „має", „винен", треба булоб книжкувати „повинен мати".

На останнім світовім конгресі кравців ствердженo що мужчини в раменах стають щораз ширші. Автім воно дуже побажане з уваги на щораз більші податкові тягарі.

Тепер все організується. Здається, що нема ще тільки організації немовлят.

ОБЕРЕЖНА МАМУСЯ.

В большевицькім суді йде розправа за аліменти.

— Отже, товаришко, хтож є вкінці батьком твоєї дитини, Павлов, чи Іванов?

— Ну, хай буде Павлов... Іванов безробітний від року...

Є місце на обі школи!

(У відповідь п. Яворівцеві).

Щоб п. Яворівцеві дати гідну й основну відповідь на його допис у „Ділі" з 19. XI. м. р., спрямований проти СС. Василіянок та їхньої ґімназії, на це требаб написати цілу брошуру. Стільки п. Яворівець накопичив там неточних та односторонніх тверджень, неслушних закидів і навіть неправди! Але тому, що на те в „Ділі" не найшлось би місця, а треба конечно відповісти, бо допис тяжко кривдить Сестри і є хіба тільки обчислений на те, щоб їм шкодити в їхній діяльности, я обмежуся до фактичного спростування в найголовніших точках:

Незгідне з правдою є, що Загальні Збори кружка „Р. Ш." з 16. X. ц. р. одноголосно заявилися проти ґімназії СС. Василіянок у Яворові і навіть, як було в одному з попередніх дописів з Яворова, одноголосно ухвалили вислати делеґацію до Сестер у справі ліквідації їхньої ґімназії і заложення фахової школи. А згідне з правдою є, що на тих Зборах справи ґімназії Василіянок зовсім не порушувано і тимсамим ніякої делеґації не ухвалювано. Знають про це цілі ті Збори, а щоб не говорити загальникова, покличуся на свідоцтво пп. дир. А. Молчка і Н. Демковича-Добрянського, які були на тих Зборах від отворення до їх замкнення, а п. дир. А. Молчко є навіть членом Контрольної Комісії Кружка „Р. Ш." Про це хіба говорили поодинокі громадяни приватно, але це зовсім що інше.

Не відповідає дійсности, що СС. Василіянки аґітують на місті за своєю ґімназією, бо ніяка Сестра ніколи такої аґітації не вела. Якщо хто виступав і виступає в обороні школи СС. Василіянок, так це **самі громадяни, яким справа цієї школи дорога.** Це нехай буде рівночасно опрокиненням того твердження п. Яворівця, що все свідоме громадянство Яворова і Яворівщини є проти ґімназії Василіянок.

Незгідне з правдою є, щоб у Яворові був якийнебудь страх, щоб ґімназія „Р. Ш." через істнування ґімназії Василіянок не впала. Навпаки, як виказує статистика ґімназії „Р. Ш.", ця остання, як на сучасні відносини, розвивається добре і нема мови про те, щоб вона через істнування ґімназії Василіянок мала впасти. Згідно з правдою треба ствердити, що якщоб навіть ґімназія СС. Василіянок перестала істнувати, то лиш мінімальна скількість учениць перейшлаб до ґімназії „Р. Ш." І це на фреквенцію, тимменше істнування чи падання тої ґімназії, не малоб ніякого впливу. Більшість учениць ґімназії Василіянок це, так би мовити, **спеціяльний контингент монастирсько-інтернацької школи, зібраний з ріжних сторін краю** і він до ґімназії „Р. Ш." в Яворові не перейшов би.

Незгідне з правдою є, як пише п. Яворівець, щоб Василіянки причинилися до того, що СС. Йосифітки звинули інтернат для учениць ґімназії Р. Ш. Адже сама голова місцевої філії Союзу Українок, з якою Йосифітки мають умову, заявила, що льокаль де міститься інтернат, однаково не надається на захист для дітей, як і на інтернат і тому цей останній звинено.

Неправда теж, що Василіянки якнебудь впливали на те, що шкільна влада наказала звинути коедукацію в ґімназії „Р. Ш." Це просто звичайний наклеп.

Неточні й односторонні теж інші твердження п. Яворівця, якими він хоче побивати ґімназію СС. Василіянок. Нпр. те, що вбогий повіт Яворова не може собі позволити на наукові кабінети двох „однакових" шкіл. Майже ввесь кабінет ґімназії Василіянок — це старий кабінет семинарії, бо ґімназія є спадкоємницею семинарії, та інших середніх шкіл, що їх Василіянки передтим у Яворові вдержували. П. Яворівець головним арґументом проти істнування ґімназії Василіянок уважає матеріяльні відносини. Нехай би він узяв теж під увагу **вищі моральні** цілі, то можеб так не виступав проти цієї школи. Накінець незаперечним фактом є і його мусить хіба признати кожний неупереджений громадянин, **що обі ґімназії в Яворові можуть зовсім добре істнувати** і громадянство зовсім не має причини через те між собою гризтися.

Поінформований.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 4 січня 1889.

НОВИЙ НАМІСНИК ДО УКРАЇНЦІВ.

Новий намісник Галичини гр. К. Бадені виголосив програмову промову на засіданні сойму. „Звернувшись до руських послів — пише „Діло" — у польській мові заручив п. намісник, що готов сповняти свої обовязки як намісник совісно, заспокоювати дійсні потреби руського народу, стояти на становищі конституції, бути безстороннім і фактами доказати свою енерґію".

„ПО НОВІМ ІМЕНУВАННІ ЧЛЕНІВ ПАЛАТИ ПАНІВ знову не бачимо ані одного русина. Поляки нарікають, що ґр. Таффе представив цісареві до іменування тільки одного поляка, ґр. Артура Потоцького, хоч вони мають у палаті панів доволі значне число членів. Що-ж мають казати русини, яких у монархії більше, як поляків".

БЕЗПІДСТАВНА ВІСТКА

Льондон, 4 січня. Вістка про мобілізацію англійської фльоти зовсім безпідставна і видумана тільки на сензацію.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ УРЯДУ В РУМУНІЇ?

У Букарешті говорять про недалеку зміну уряду; премієром став би теперішній міністр внутр. справ Калінеску.

—o—

ЕМІҐРАЦІЯ ДО ПАЛЕСТИНИ ПОСТІЙНО ЗРОСТАЄ.

Від січня до жовтня 1938 р. приїхало до Палестини 12.667 імігрантів (10.987 жидів і 1.680 нежидів), з того 3.510 імігрантів з Німеччини, 3.008 з Польщі і 1.957 з Австрії. В тому самому часі в 1937 р. приїхало до Палестини 11.187 імігрантів (9.530 жидів і 1.657 не-жидів).

—o—

НЕВДАТНІЙ ПЕРЕВОРОТ У СТОЛИЦІ КИТАЮ.

Японська преса повідомляє зі Шанґаю, що 1. ц. м. дійшло в Чункіні до перевороту, але він не пощастив.

Господиням під увагу.

Свята перед нами і разом з цим ріжні святочні закупи, між іншими й закуп мяса, дробу.

Неодна господиня, переходячи попри вистави крамниць, що продають дріб, бачить гарно уформовані, чисто справлені, з ясною шкіркою, кури, качки, ґуси чи індики і минає їх, щоб на ринку, на страґані чи у господині, купити курку, бо там трохи дешевше.

Щоб переконати наші господині, що на ринку вони платять дорожче та не завжди дістають найкращий товар, хочемо тут коротко вияснити, чому доцільно купувати в знаних крамницях, а не у принагідних продавців.

Перша засаднича справа — це те, що кожний купець, якому залежить на здобутті покупців, ніколи не продасть їм злого товару, бо знає, що таким чином тратить клієнтів. Інакше воно на ринку чи страґані, де продавець чи господиня намагається без огляду на якість товару впхнути його покупцеві, бо свідомий того, що на другий раз з ним не стрінеться.

Друга справа — це риск, який далеко більший на ринку, бо господиня, що принесла курку на продаж, чи страґаняр, який від неї відкупив і потім продає живу чи забиту, не конче зі злої волі, але просто несвідомо продасть нам хору штуку. У крамниці це неможливе, бо там працюють фахівці, які вже по зверхньому вигляді пізнають хору штуку і її не купують, або беззастережно ствердять це по забитті і таку штуку висортують. Крім цього дуже важне вміле биття дробу, очищування його з крови, формування, що в цілости впливає на естетичний вигляд і якість мяса. Залишена в дьобі або при різанні на шиї кров дуже швидко розкладається, а цей розклад переходить і на мясо.

До відємних сторін треба зарахувати і те, що коли страґаниц набе дробу і не продасть його одного дня, то переховує його так довго, аж удасться йому продати. Місце переховування звичайно невідповідне, бо мясо в ньому скоро старіється і тратить свою вартість. Часто буває, що вдома переконуємося про те, що купленої штуки не можна зужити.

Це все відпаде, коли будемо купувати у відомій фірмі, яка не тільки, що має відповідну холодільню і морозільню для зберігання битого дробу, але відповідає ще й своєю фірмою.

Вкінці дуже важне ще й те, що всі крамниці бють дріб тільки годований. Про те, який дріб кращий і вартісніший, нехай нас переконають числа. Склад мяса з худої курки такий: води 77.8%, білка 19.8%, товщу тільки 0.8%, мінеральних солей 1.6%. Склад годованого дробу: води 72.3%, білка 18.9%, товщу 7.4%, мінеральних солей 1.3%. Бачимо, що ріжниця у відсотках товщу дуже велика і знаємо, що товщ у першій мірі рішає про кальоричну вартість мяса. Отже коли на ринку купимо курку навіть трохи дешевше, то коли перечислимо її кальоричну вартість, переконаємося, що ми заплатили дорожче, як за курку куплену у крамниці.

Тому пора нам скінчити з купном дробу на страґані. Коли-ж купуємо у крамницях, перестаньмо вже купувати в чужих, коли маємо дуже добрий дріб у крамницях „Центросоюзу", який бере дріб просто від продуцентів, тобто від наших селян і має фахівців, які вміло дріб тучать і бють.

Інж. М. Д.

Україніка.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА.

Варшавський тижневик **„Чарно на бялем"** ...ня у **„Тижневім перекрою"** займається ...дом Гітлера на Україну". Автор „Тижневого перекрою" висловлює погляд, що, без огляду на німецькі пляни дотично України, українська справа дозріла до вирішення тут — у Польщі. „Польська демократія — кінчить автор — має в цій справі ясне та рішуче становище, яке, очевидно, нічого не може мати спільного з концепціями проф. Ст. Ґрабського, ні також з недовареними видумками „прометейців", для яких українська справа — це тільки „відскочня".

Було б справді цікаво довідатись нарешті яке це „ясне та рішуче становище" польської демократії в українській справі.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Прагер Прессе" з 30. грудня м. р. повідомляє, що у Празі вийшов збірник „Сьлованска взаемност" 1836—1936" під редакцією І. Горака у століття появи твору чеського ученого Яна Коллара про взаємини словян. У згаданому збірнику помістив відомий наш професор Л. Білецький наукову розвідку: „Ян Коллар та українська література". В останньому вже числі „Праґер Прессе" з 31. грудня м. р. находимо згадку про появу бібліографічної праці д-ра Яроміра Долежаля п. н. „Т. Г. Масарик, Супіс тіску", в якій автор між іншим вичислив назви усіх книжок в українській мові про Т. Г. Масарика.

„Наер Форвертс", орган німецьких соціялістів еміґрантів, що виходить тепер у Парижі, помістив у новорічному числі статтю про українську справу, якою, мовляв, „оперує третій райх", бажаючи „завоювати Україну як свою кольонію". Ціла стаття „Наер Форвертс" утримана у ворожім тоні проти українства і го-

му варшавський „Роботнік" з 4. січня подає з великою насолодою її повний переклад, застерігаючися, що буде ще цю статтю коментувати.

— „Дер Дайтше ін Полен" займається в окремій статті „концепціями маршу на Схід, що зударяються в окруженні Гітлера", з яких найсильніша, мовляв, концепція Розенберґа маршу на Україну.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража" з 3. січня подає телеграму Чеської Телеграфічної Кореспонденції з Хусту про урядове устійнення назви карпатоукраїнської держави з „Підкарпатська Русь" на: „Карпатська Україна".

ШВАЙЦАРСЬКА ПРЕСА.

У швайцарському щоденнику „Ля Трібюн де Женев" з 25. і 26. грудня м. р. помістив наш журналіст Евген Бачинський велику статтю на першій сторінці п. н. „Святкування Різдва в Карпатській Україні". Той самий автор помістив в 11-ому числі женевського місячника „Ля ві Женевуа" за минулий рік цікаву статтю п. н. „Різдво в Україні". Автор знайомить чужинців про різдвяні звичаї українського народу і про різдвяні коляди, їх походження та порівнює з відповідними піснями Західньої Европи. На зразок наводить текст одної колядки, що її французький переклад появився в 1928. р.

—o—

Карпатська Україна працює повним темпом.

Прес. Бюро Карпатської України повідомляє:

Премієр Карпатської України о. д-р Волошин у своїй промові підкреслив, що 1939. рік буде роком важкої праці. Необхідно розбудувати столицю, провести нові шляхи. До цих завдань з великим зрозумінням ставиться не лиш осередня влада, але й чеське громадянство та преса. Карпатська Україна працює повним темпом і скоро стане самовистачальна, після необхідних інвестиций сама буде покривати свої видатки.

Між українцями та чехами нема ніяких спорів, які могли б перешкодити у приязних взаєминах. Чеська Національна Рада в Хусті близько співпрацює з Українською Національною Радою. Закарпатська Верховина чекає на чеських туристів.

Питання українсько-словацького кордону вирішить договір, опісля нічого вже не буде ділити цих двох народів. Хочемо жити у приязни з чехами і словаками та з іншими сусідами і віримо у щасливе майбутнє Карпатської України.

Новинки.

Четвер

5 СІЧЕНЬ

Ст. ст. 23. грудня 1938.
10 мучеників на Криті.
Лат. Евілії. Телесфора.
Сонце: схід — 7.22, захід — 15.36.
Місяць: схід — 16.06, захід — 7.07.
Повня місяця в год. 20.30.

Завтра: 6. січня. Пятниця.
Ст. ст. 24. грудня 1938.
† Навечеря Різдва Христового. Евгенії.
Лат. Трьох Королів.
Сонце: схід — 7.22, захід — 15.37.
Місяць: схід — 17.34, захід — 7.56.

—o—

— **Різдвяні радіоавдиції.** Львівська радіостація передаватиме в перший день Різдвяних Свят 7. ц. м. архиєрейську Службу Божу і проповідь Високопреосв. Митрополита з Успенської церкви. Початок в год. 9.40. Цьогож дня в год. 14.30—14.45 відспіває тенор Мирослав Старицький пісні та оперові арії (Минули літа молодії, Маєва ніч, Князь Ігор, Черемоше, брате мій). Третього дня Свят, 9. ц. м. в год. 14.5—15.00 радіо передаватиме гутірку А. Курдидика „Гуцульське Різдво", в год. 17.30 Студіо-Хор під управою М. Колесси співатиме на всю Польщу колядки та щедрівки, з яких деякі будуть виконані вперше. Різдвяні авдиції закінчить слуховище для українських дітей 10. ц. м. в год. 14.30 п. н. „З піснею в казку", що його виконають вуйко Ромко та хор ревелерсів Евгена.

— **Програма карпатоукраїнських радієвих авдицій.** Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що тепер словацькі радіовисильні надають українські авдиції в таких год.: І. Інф. комунікати в будні дні: огляд преси в год. 7.20, комунікати пресової служби в год. 12.55, 16.05, 19.00, 22.15. В неділі й католицькі свята: огляд преси в год. 12.20, комунікати пресової служби в год. 19.00 та 22.15. II. Програмові авдиції: в неділю 14.30—15.15, у вівторок 18—18.20, в четвер 15.45—16.10, в суботу 18—18.25.

— **Святочна авдиція з Відня.** На наш Свят-Вечір з віденської радіовисильні почуємо низку українських колядок у виконанні хору „Бандура" під управою п. Гнатишина. Початок авдиції в пятницю 6. ц. м. в год. 19.30 (7.30) вечором. Крім того віденська радіовисильня надає щодня в год. 19.50 (7.50) вечором вістки в українській мові.

— **Львівський городський староста** д-р Р. Клімув виїхав на відпочинкову відпустку і перебуватиме до 15. ц. м. Його заступає віцестароста д-р Дембовський.

— **Зїзд керманичів** „кулек рольнічих" відбувся у Зборові, на якому староста Павліковський в довшій промові подав напрямні і методи орґанізаційної праці в „кулках рольнічих". (Всхуд).

— **Д-р Лякс уже на волі.** По довших заходах одного нашого високого достойника зі Станиславова президент Польщі помилував відомого жидівського адвоката д-ра Лякса зі Станиславова, якого суд засудив був на 3 роки вязниці за обманства. През. Мосціцький припинив йому виконання решти 2-річної кари вязниці.

— **150 зол. гривни** зі заміною на 5 днів арешту наложило бережанське староство на о. В. Левицького, пароха Плаучі Великої, за відправу одної панахиди.

— **Велику гуртівню** мішаних товарів відкрили полки в Городенці з кінцем грудня м. р. Гуртівня засоблюватиме в товари крамниці „кулек рольнічих".

— **Крадіж в костелі в Коросні.** На Новий Рік невідомий злодій залишився в костелі по вечірні і вкрав з захристії монстранцію вартости 3.000 зол. Поліція шукає за злодієм.

— **Страшний буревій** лютував у понеділок 2. ц. м. над Чорним Морем і заподіяв велитенські шкоди. Буря кинула на прибережні скали 10 турецьких і 2 грецькі кораблі. Грецький корабель „Мілет" з такою силою зударився зі скалою, що розбився на дві половини і негайно затонув. З 24-ох осіб залоги вдалося врятувати лише дві особи. Чотири турецькі кораблі пропали без сліду. Понад 100 вітрильників затонуло, багато осіб згинуло. 13 кораблів висилають розпучливі поклики ратунку. Кількасот рибальських човнів затонуло або розбилось об прибережні скали. Такого страшного буревію не памятають від 30-ох років.

— **Масові жертви лявін в Альпах.** Недалеко схову „Ернст Ріґоц" лявіна схопила 5 осіб, з яких дві вдалося врятувати. Три особи згинуло. Недалеко Альпе Нова ратункові стежі витягнули з під лявіни три особи. Число жертв і шкід, що їх заподіяли лявіни від Нового Року, зростає з дня на день.

— **Ріжні вісти.** В Австралії температура доходить до 40—45 ступнів Цельзія в тіни. — В Парижі помер б. префект поліції Альфред Море. — „Китайсько-американське т-во" закупило у Злучених Державах 1.000 вантажних самоходів для Китаю. — [illegible] Елїот виголосив в радіо промову з домаганням, щоби Злучені Держави виступили енергійно проти Мексику за вивласнення нафтових теренів американських громадян. — Бельгійський король і королева-мати Єлисавета виїхали на французьку Рівієру.

З судової салі.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Перед окружним судом у Стрию відбулася дня 21. грудня 1938 р. розправа проти о. В. Прихідка, пароха Сіхова за провину зі ст. 152 к. к. (зневага польського народу), що її мав допуститися підсудний 20. жовтня м. р. Суддя Видра засудив підсудного на 2 місяці арешту з припиненням кари на 3 роки.

Оборона зголосила апеляцію.

ЩО ВЖЕ НЕ КОНФІСКУЮТЬ.

Дня 24. грудня м. р. відбулася перед городським судом у Стрию цікава розправа проти Ріжка з Дуліб, в якого підчас ревізії 1. листопада 1938 р. поліція знайшла листівку з текстом національного гимну і „Не пора" передвоєнного видання „Національного Фонду" та книжку В. Кубійовича „Простір і населення українських земель" видання фонду „Учітеся брати мої" у Львові.

По переведеній розправі суддя Пречел увільнив підс. Ріжка від вини і кари а знайдену листівку і книжку сконфіскував.

ЗАОЛЬЗАНСЬКИЙ ШЛЕСЬК... І ЗНЕВАГА ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Перед окружним судом у Стрию відбулася розправа проти шофера Степана Фридрака за провину зі ст. 152 к. к. (за зневагу польського народу). Акт обвинувачення закидав підсудному, що він 29. вересня 1938 р. почувши слова з мегафону: „Шльонск заользаньскі мусі биць наш" мав сказати: „в с..... г.... будете мати". Суд засудив підс. Ст. Фридрака на **один місяць** арешту без припинення виконання кари. При цьому слід згадати, що Фридракові відобрали право їзди автодорожкою.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ, ПРЕЗИДЕНТА ТА ОБОХ МАРШАЛІВ.

Перед замісцевим виділом у Сяноці окружного суду з Ясла відбулася розправа проти селянина Романа Сеньчака з Вороблика Шляхотського коло Риманова за провину зі ст. 125 § 2 і 152 к. к. Акт обвинувачення закидав підсудному, що він висловився в Риманові зневажливо про президента, обох маршалів і польський нарід. Суддя Зембати засудив **підс. Романа Сеньчака на 8 місяців вязниці** без припинення виконання кари.

ЗА ПОШИРЮВАННЯ НЕПРАВДИВИХ ВІСТОК

Перед замісцевим виділом у Сяноці окружного суду з Ясла відповідав **Василь Горяк** з ліського повіту. Акт обвинувачення закидав підсудному, що він поширював на торзі в Устриках Долішних вістки, що до Нового Року повстане у Сх. Галичині українська держава зі столицею у Львові. Віцепрезидент окружного суду Фріш засудив підс. **Василя Горяка на 2 місяці арешту і 10 зол. гривни.**

ВІСІМ ДІВЧАТ ПЕРЕД СУДОМ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО К.П.З.У.

Перед трибуналом окружного суду в Рівнім засіло на лаві підсудних вісім сільських дівчат, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 к. к. (за приналежність до К.П.З.У.). Трибунал засудив **Степаніду Кузьмич, Надю Нижник і Віру Ковчук по 2 роки вязниці** з припиненням виконання кари на 3 роки; нелітніх: **Анну Кисіль, Анну Грипишин, Анну Музичук, Надю Сметанюк** і **Любу Сметанюк** на приміщення в домі поправи з тим, що виконання кари припинено на 3 роки.

Дописи.

БОРИСЛАВ.

Перед виборами до міської ради. В Бориславі [illegible] теперішню пору найбільше зацікавлення [illegible] виборів до міської ради які відбудуться по другім дни Різдвяних Свят, себто 8. січня 1939 р. Великий Борислав має вибрати 40 радних. Виборчих округ [illegible] з того одна 6-мандатова, одна 5-мандатова, [illegible] 4-мандатові, шість 2-мандатових та одна 1-мандатова. Українці йдуть до виборів [illegible] [illegible]

сили свої листи в 11 округах; у двох округах, V. і XIII., нема майже ніяких вигладів на вибір, тому тем не зголошували зовсім українських лист. Українці мають вигляди на своїх радних в окрузі І. (Мражниця), II. (Баня Котівська), III. (Губичі) і IV. (Тустановичі). В інших округах слаба надія, щоб українці вибрали там своїх представників. Навіть сам властивий Борислав ледви чи вибере собі українського представника, бо дільниці давнього (малого) Борислава, замешкалі українцями, прилучено або до округи Мражниці, або до округи Баня Котівська. В головній виборчій комісії засідають о. Лішанський і д-р інж. Ковальський, також у всіх окружних комісіях засідають наші люди. Дотепер відбулось кілька сходин окружних у справі виборів, на всіх повибирано виборчі комітети; в неділю 1. січня відбулося в салі кіна „Кольосеум“ велике віче, на якім справу виборів реферував посол д-р Витвицький. О. З. О. Н. зголосив свої листи у всіх тринадцяти округах, також і П. П. С. Жиди зголосили свої листи лише в девятьох округах. Головна Комісія уневажнила пять зголошених лист, а саме чотири енделські листи та листу „безробітних“, зголошену в II. окрузі в цілі розбиття українських голосів. ППС-и сподіються вибрати 17—18 радних, жиди 10—11 радних, українці 6—7, ОЗОН 6—8 радних. Президентом міста буде мабуть дотеперішній президент К. Росовський, віцепрезидентом дотеперішній віцепрезидент інж. Кобак. Одним з асесорів буде дотеперішній наш асесор п. Іван Когут.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

З нагоди 70-ліття істнування Т-ва „Просвіта“ філія Т-ва „Просвіта“ в Камінці Струмиловій зорганізувала і підготовила низку ювілейних свят (районових і поодиноких) у читальнях свого району. На цих святах можна було бачити дисципліну читалень, високий рівень хорового співу та пошану читалень Камінеччини до Матері „Просвіта“. Програма цих ювілейних свят складалася зі збірних виступів читальняних хорів, збірних рецитацій, інсценізацій пісень, що їх дуже гарно висоцували членки читалень (дівочі гуртки), відчитування збірних привітів для Ювілятки. У всіх цих святах брали участь відпоручники філії Т-ва „Просвіта“ в Камінки Струмиловоі. У виконанні програми цих свят брало участь по кілька читалень. Скрізь панував зразковий лад. Всі виконавці цих імпрез мали ювілейні відзнаки та національні строї. Перше ювілейне свято відбулося 15. лютого 1938 р. в Лавах Польських. Присутніх на святі коло 200 осіб. Дня 20. лютого м. р. відбулося ювілейне свято в Камінці Струмиловій заходом читальні „Просвіти“. Присутніх понад 400 осіб. Дня 7. серпня м. р. відбулося ювілейне свято в Сільці Беньковім при співучасти 4-ох сусідних читалень. Присутніх понад 3.000 осіб. Дня 4. вересня м. р. відбулося ювілейне свято в Вирові при участи 6-ох читалень. Присутніх коло 3.500 осіб. Дня 18. вересня м. р. відбулося ювілейне свято в Стрептові при участи 3-ох читалень. Присутніх коло 2.000 осіб. Дня 16. жовтня м. р. відбулося ювіл. свято в Якимові при участи 3-ох читалень. Присутніх 1.000 осіб. З черги відбулося ювіл. свято в Батятичах при співучасти 2-ох читалень. Присутніх коло 500 осіб. Дня 13. листопада м. р. відбулося ювіл. свято в Соколові при співучасти 2-ох читалень. Присутніх понад 2000 осіб. Дня 4. грудня м.р. відбулося ювіл. свято в Добротворі при участи 3-ох читалень. Присутніх на святі коло 5.00 осіб. Дня 11. грудня м. р. відбулося величаве ювілейне свято „Просвіти“ в Камінці Струм. при співучасти всіх читалень „Просвіти“ камінецької округи. Присутніх коло 3.000 осіб. Дня 18. грудня м. р. відбулося ювіл. свято в Ясениці Руській. Присутніх коло 150 осіб. Дня 19. грудня відбулося ювіл. свято в Тишиці при участи 2-ох читалень. Присутніх понад 300 осіб. Дня 31. грудня м. р. відбулося ювіл. свято в Лавах Пол. на закінчення ювілейного року. Присутніх коло 100 осіб. У відбутих ювілейних святах брали участь всі читальні камінецької округи і на них було коло 20.000 осіб. По відбутих святах філія наказала уладити Загальні Збори читалень „Просвіти“ урядовець філії розпочав люстрації читалень.

СКІЛЬЩИНА.

Сільська збірниця дрібної ощадности в Синевідську Вижнім. Від двох літ в Синевідську Вижнім збірниця дрібної ощадности Пром-Банку, яку зорганізував інж. Цімура, делегат Пром-Банку. Село поділено на 23 райони, які обслугують 23 збірщики. Щотижня вони обходять свої райони, заносять готівку до збірниці, яка передає її до Централі. Є між ними рухливі хлопці і дівчата, але є і жінки та молоді господарі. Майже третина між ними від початку досі солідно і безкорисно сповняє свою роботу. А не легка це робота: щотижня обійти свій район хата від хати в означеному дні — погода чи дощ, болото чи мороз... Загал охотно складає свої ощадности, особливо діти — найліпший доказ зацікавлення, що вкладки ростуть з місяця на місяць. Коли з початку було місячно зі збірки коло 400 зол., то тепер є до 1.000 зол. і вище. За два роки зібрано: 18.350 зол. і 62 сот. І тут приходить гадка, які то суми може зібрати навіть бідний загал дрібними ощадностями! І собі заощадить, дасть на розбудову торговлі і промислу та працю для безробітних, яких у нас так багато. Акція ощадностева на селі трудніша, як у місті, але дасться перевести, коли є добрі, ідейні збірщики. Треба у них розбудити і піддержувати свідомість, що дрібна ощадність є великим добродійством особливо для бідних, що ощадностева акція — то ідейна і патріотична поміч для безробітних інтелігентів, які марнуються у злиднях, не маючи змоги дістати роботу. Щадникам треба удогіднити звороти ощадности. Коли зложить 10 зол., а гроша потребує, видати їх на його бажання без труднощів. Це загалові подобається і приєднує до акції багатьох. Зрозуміла річ, що провід збірниці мусить бути в руках особи авторитетної, до якої загал має довіря.

О. Левинський Юліян.

—о—

Спорт.

ПРОГУЛЬКА ЛЕЩЕТАРІВ УКРАЇНИ.

Заходом лещетарської секції України відбудеться в неділю 8. ц. м. перша цьорічна прогулька. Збірка лещетарів у год. 9. рано біля останньої зупинки „10-ки“ на Замарстинові. Поворот пополудні. Гостям раді!

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Товариські гаківкові змагання обох дружин відбудуться в четвер у год. 19.30. на ледовиші ЛТЛ при вул. Пелчинській. Обі дружини виступлять у своїх найкращих складах

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 5. І. год. 7.30 веч. „День без брехні“.

Пятниця 6. І. год. 12. впол. „Польський Вифлеєм“, год. 3.30 попол. „Пані президентова“, год. 7.30 веч. „Закохана королева“.

Субота 7. І. год. 7.30 веч. „День без брехні“.

Театр Рівнородностей.

Четвер 5. І. год. 7.30 веч. „Пан Ламбертіє“.

Пятниця 6. І. год. 4. попол. „Пан Ламбертіє“.

Субота 7. І. год. 7.30 веч. „Пан Ламбертіє“.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СОКАЛЬ:
5. І. Мазепа.
7. І. Гетьман Полуботок.
8. І. Сорочинський ярмарок.

МОСТИ ВЕЛ.:
9. І. Бесталанна.
10. І. Пісня Бескиду.
11. І. Сорочинський ярмарок.
12. І. Гетьман Полуботок.

ЖОВКВА:
13. І. Бесталанна.
14. І. Пісня Бескиду.
15. І. Сорочинський ярмарок.
16. І. Невольник.
17. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ, саля Нар. Дому:
18. І. Дай серцю волю.
19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок.
19. І. год. 8.15 Невольник.
20. І. Наталка Полтавка. Свят. вистава.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ДРОГОБИЧ:
7. І. Маруся Богуславка.
8. І. Найкращий чоловік.
9. І. Керка з Львова.
10. І. Пригода в Черні.
11. І. Шарікa.
12. Дрогобича іде театр до Стрия

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗАЛІЗЦІ:
5. І. Подвійна бухгальтерія.
7. І. Сісі.
8. І. Гриць.
9. І. Чорноморці.
10. І. Люди на кризі.

КІНА.

АПОЛЬО: „Сигнали“.
АТЛЯНТИК: „Боротьба за щастя“ (Еррол Флін, Беті Дейвіс).
БАЛТИК: „Пані Валевська“.
ВАНДА: „Жінки над пропастю“, „Фікер ч. 13“.
ГРАЖИНА: „Робін Гуд“.
ЕВРОПА: „Невільниче серце“.
ЕМПІР: „Бравура“.
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета“.
КОПЕРНИК: „Смотрик“.
МАРУСЕНЬКА: „Гранниця“.
МЕТРО: „Грішний Біл“, „Пратер“.
МІРАЖ: „Розалія“.
МУВА: „Золотоволоса“.
ПАКС: „Птахолов в Тиролю“.
ПАЛЯС: „Циганка“.
РАЙ: „Друга молодість“.
РІЯЛЬТО: „Марко Польо“.
РОКСІ: „Професор Вовчур“.
СВІТ: „Бастер Кітон як мілійонер“, „У грані життя“.
СВЯТОВІД: „Циганські романси“.
СТИЛЕВЕ: „Вязниця без крат“ і ревія.
ТОН: „Погоня“, „Жертви великого міста“.
УТІХА: „Бурвія“ і ревія.
ХИМЕРА: „Три гільтаї“ („Люмпаці вагабундус“).

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД“:

вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кайзер і Син
„Палестина: Єрусалим, Тель-Авів, Гайфа, Тивериада, Вифлеєм“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(вул. Марійська)

„Свята Земля“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 5. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Приятелі Могилія Жабки, гутірка для молоді, 15.15 Клопоти та ради: „Не маю на ніщо часу“, 15.30 Музика, орх., обой, скрипка, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Фейлетон, 16.35 Вокальні дуети: сопран, мецосопран, 16.55 Три царі зразком моди, фейлетон, 17.10 Із теки львівських композиторів: Авг. Браун і Род. А. Браун, скрипка, форт., 17.45 Шляхом Баторія і Тішенгавза, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Насоси, продуковані у рільному господарстві, виг. інж. Мих. Валерцкий, Комунікат Рідьн. Т-ва, Музика з пл., 18.30 Життєписи інструментів: Органи та перкусія, 19.00 Розр. концерт: спів, концерт: спів, скрипка, сальон. орх., джез, форт., 20.35 Веч. денник, метеорольогічні вістки, снігові комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Відгук, 21.10 Музика з пл., 21.30 Театр Уяви: „Славний Годісар“ оповідання Бальзака, 22.02 Спортові вістки, 22.07 Форт. рецитал Ал. Бросіні, 22.25 Театр. огляд, 22.35 Літературний вечір, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 6. січня 1939.

7.20 Орх., хор, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Програма, 8.20 Орх., 9.00 „Славянська кантичка“ словно-муз. авд., 9.30 Для господинь: Іде, іде весілля, поради, вістки, музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. вранок, 13.00 „Романтична повість“ злочо напис, 13.15 Музика, сопран, 14.35 Весела авд. для дітей, 15.00 Фрагм. з оп. Верді „Аїда“, пл., 15.30 Коляди у вик. орх. манд. та вок. квартету, 16.00 „Чужина“ комедія Ол. Фредра, 17.00 Скрипка, форт., 17.30 „Гейша“ оп. Джонса, 19.30 Розр. концерт симф. орх., 20.30 Спортові вістки, веч. денник, метеорольог. комунікат, програма на завтра, 21.00 „Цикльон“ говорена повість, 21.15 Біжучі вістки з міста та провінції, 21.20 Камер. концерт, 22.00 Весела авдиція, 22.30 Танц. музика, орх., Миколи Іванина, спів, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 7. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл. 8.00 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., **14.20 Пісні у виконанні Мирослава Старицького (у програмі: Новаковський, Рімський-Корсаков, Бородін, Людкевич)**, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біжучі вістки з міста та провінції, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей на осн. Грея Ойлі: „Великий і малий хлопець“, 15.30 Сальон. орх. 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Бетовен: Октет оп. 103 на два кларнети, два вальдгорни, два фаготи, 17.05 Коли землю посипали люди, 17.20 Концерт солістів: тенор, форт., 17.55 Авд. Союзу ККО, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Словно-муз. авд., Давно дайте доокола світа, гутірка для молоді, 19.15 Розр. концерт: оркестра, хор, скрипка, форт., 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: симф. орх., сопран, баритон, саксофон, рефрени, 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 5. січня 1939.

БЕРЛІН 17.10 Анґл., нота, цілвад., амор. нар. пісні, 18.00 Розр. музика.

19.45 Веч. гомін, 20.10, 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 20.00 Спів, 21.00 Нар. пісні, БЕРОМЮНСТЕР 19.55, 20.00, 21.00, 22.00 „Міньон“ оп. Томаса, БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.30 Форт., 18.35 Циг. музика, 19.25 Веч., 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 „Сільвестра“ оп. Гусаі, ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 12.00, 16.00, 17.10 Концерт, 18.15 Веселі вар. мельодії, 19.50 Комуніката, 20.10, 21.00 Весела прогулька по Відні, ГАМБУРГ 10.00 Нар. пісні, 15.25 Фільм. і оп. мельодії, ДАНЦІГ 10.30 Для дітей, 18.30, 20.00 Веселі мельодії, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Спів, форт., ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, 17.20 Пісні, 18.20 Скрипка, ЛЮКСЕМБУРГ 22.40, 23.00 Симф. концерт, МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Діті фіаля дель ре“ оп. Доніцетті, ПРАГА 15.15 Оп. музика, 19.25 Нар. пісні, 20.05 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Скрипка, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 19.00 Пороґ. музика, РИМ 17.15 Італ.-бразил. концерт, 21.00, 22.00 Симф. концерт, СТОКГОЛЬМ 17.05 20.30 Легка музика, 18.00 Музика Кальмана та Легара, 21.30 „Аїда“ оп. Верді, III. дія.

Пятниця, 6. січня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Легка музика, 18.00 Розр. музика, 19.00 20.00 Вес. мельодії, 21.00 „Максим і Марко“ вес. образки з музикою, БІЛГОРОД 18.00 Трансм. з церкви, 20.00 Акад., 20.40 Хор, 21.30 Популяр. концерт, БУДАПЕШТ 12.35 орх., 14.00 22.00 Циг. музика, 16.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.00 Тирольські пісні, 20.30 21.00 З італ. опер, 22.30 Музика на дві скрипки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.00 Розр. музика, 20.15 Орх., сол., ЛЯГТІ 15.40 Пісні, МІЛЯНО 17.00 18.00 Скр. рециталь Одноопорова, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 14.30 15.00 „Чорт і Катруся“ оп. Дворжака, 18.30 Легка музика, 19.20 20.00 Розр. програма, орх., хор, сол., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 Розр. програма, 21.00 22.00 Оперета, СТОКГОЛЬМ 20.00 21.00 „Юдита“ оп. Легара, 22.15 Камер. концерт, ШТУТГАРТ 20.15 21.00 22.00 „Чародійний флет“ оп. Моцарта, ШТРАСБУРГ 21.30 22.00 23.00 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Тоска“ оп. Пучіні, 19.20 Пісні.

Субота, 7. січня 1939.

БЕРЛІН 15.30 Новорічні пісні, 19.00 Розр. музика, 20.10 21.00 Концерт військ. орх. БІЛГОРОД 18.00 Театр Уяви, 20.00 21.00 Нар. музика, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.20 18.00 Циг. музика, 19.25 20.00 Легка музика, ВІДЕНЬ 12.00 13.15 18.00 Розр. концерт, 16.00 Концерт бажань, 19.00 Камер. музика, 20.10 21.00 Танц. музика, пісеньки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 11.30 Для дітей, 19.00 Музика давніх мистців, 20.10 Розр. вечір, КЕЛЬН 15.30 Пісні, 18.35 Два форт., МІЛЯНО 19.20 20.30 Розр. концерт, 21.00 Виступ гітариста Сеґовії, ПРАГА 19.25 Військ. орх., 22.30 23.00 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Для дітей, 19.15 Співак, 21.15 „Пісні без слів“ Мендельсона, 22.10 Кабарет, РИМ 21.00 22.00 23.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Ваґнера, СТОКГОЛЬМ 12.05 Гавайські мельодії, 13.30 Військ. орх., 14.30 вокаліста, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.00 21.00 22.00 „Ленинєскі“ оп. Ганнє, ФРАНКФУРТ 20.15 21.00 „Графиня з Дуґаша“ оп. Кенніга.

БІРЖА

Львів, 4. січня 1939

ГРОШІ

Купно-продаж: Бельги бельг. 89·42—89·85 Доляри америк. 5·28·00—5·25·00, Доляри канад. 5·22·50—5·20·00. Фльорени гол. 289·15—288·65. Франки фр. 13·90—13·89 Франки шв. 119·60—119·80. Фунти анг. 24·75—24·59. Гульдени данц. 100·25—99·75 Корони ческ. 10·75-10·40 Корони дун. 110·45—109·60 Корони норв. 124·33—123·35 Корони шв. 127·39—126·40 Ліри італ. 18·10—17·20 Марки фінлян. 10·92—10·70 Марки нім. срібні 88·00—85·00. Тель-Авів

Папери.

4 і пів прод. внут. 64·13—65·50 3 інв. I см. 85·50 серія 93·50 II см. 84·50. серія 91·50 5. конвер 68·50, 4 прем. дол. 42·00 4 консолід. 66·00—65·75

Акції.

Банк Польський 137·50 Цукор 35·50 Вуголь 34·50—34·00, Ліпльон 95·00—35 50 Островець 67 75, Стараховичі 46·50—46·25 Тенденція неодностайна

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, дня 4. січня 1939.
1 кг. масла десер. бльок без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·90 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. яєць 1·85—1·90 зол.
Тенденція на масло зниджкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

ОПОВІСТКА.

Порядок Богослужень у часі Різдвяних Свят у р. 1939 в Успенській Церкві у Львові. В дні 7. І. (субота) Різдво Г. н. Іс. Христа: В год. 5. зранку Повечеріє велике зі всеночним, потім співана Служба Божа з наукою. В год. 7, 8, 9 і 12 читані Служби Божі. В год. **9.45 Архієрейська Служба Божа співана,** яку відслужить **Кир Никита.** Проповідь Іх Ексц. Митрополита. (Трансмісія на радіо). В год. 4.30 попол. вечірня, молебен, наука і благальна пісня. В дні 8. І. як звичайно у неділі. В дні 9. І. год. 5.45 зранку співана Служба Божа. Проповідь на співаній Сл. Божі в год. 10. у днях 8. і 9. І. при кінци Сл. Божої. В дні 13. І. в год. 6. увечір вечірня із всеночним, проповідь і благальна пісня. В дні 14. І. як кожної неділі. 1-2

Порядок богослужень у церкві Преображення св. Спаса у Львові в часі Різдвяних Свят: Пятниця 6. І. Навечеріє Різдва: Год. 9. рано Царські часи, відтак Літургія св. Василія В. з Вечірнею. Субота 7. І. Різдво Христове: Год. 5. рано Повечеріє Вел. з Литією. Читані Сл. Божі в год. 6, 7, 8 і 11-ій (дванадцятки). В год. 9-ій соборна співана Сл. Божа. В год. 16. Вечірня. Неділя 8. І. Собор Пресв. Богородиці: В год. 6.30 рано Утреня. Читані Сл. Божі в год. 7, 8, 9 (дванадцятки нема). В год. 10-ій архиєрейська співана Сл. Божа, в год. 16-ій Вечірня. Понеділок 9. І. Св. Первомуч. Стефана: Порядок, як кожної неділі.

Жертви зложені в Адміністрації: на **Рідну Школу** зол. 3 замість святочних побажань Богдан Онуферко. Скалат.

КУПНО — ПРОДАЖ

ДО БАЛЕВИХ СУКОНЬ НАЙНОВІШІ КРЕАЦІЇ КОРСЕТІВ, СТАНИКІВ ПОРУЧАЄ ФАХОВА ФІРМА ПІЗЕН, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 4. 3041 1-4

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, НАСІДІВКИ, великий вибір, ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять. 2867 9-10

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2961 -15

НІ СНІГ НІ МОРОЗ не повинен стримати нікого від забезпечення готівки з купна реальности у Львові, якіх великий вибір на всяку ціну переглянути можна в українськім бюрі „ТРАНСАКЦІЯ“ при вул. Длугоша ч. 1 ріг Міцкевича. 3077 3-1

ВЗУТТЯ — найкращий дарунок на ялинку з магазину Й. ШТРАССЕР (передше Крес) Галицька 15 (подвіря). 3050 8-10

НА ЯЛИНКУ люксусові касетки, пудерниці, розпилячі, всяка косметика, ціни фабричні, складници „Diver Paris“ Ягайлонська 9. 250 грамів води кольонської 1 зол., 100 грамів, 50 сот. за зворотом цього відтинка. 3103 5-5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АПЛІКАНТ з 3-літньою практикою і писанням на машині шукає патрона. Зголошення до „Діла“ до 15. січня під „Обовязковий“. 19 1-3

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 11-0

ПЕРЕРІБКА КОВДРИ 2.50 Дубс, Пасаж Андріолього (Рутовського 12). 2866 13-5

ВИРІБНЯ ФІРАНОК, зап., ковдер, постелі, ВАНК, площа Марійська 6. 3037 3-3

ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО поручає дешево Л. Розенжевський, Львів, Академічна 2. 2869 2 0

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владислав Бушек, Львів, Академічна 6, тел. 218-48. 3000 7-11

„УБРАНЬОЗМЯН“ заміняє стару мужеську гардеробу на бельські матеріяли на убрання. Телефон 270-25. 3081 3-3

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe	1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza	
оправлена (120 карток)	зол. 2.50
оправлена (200 карток)	зол. 3.50
Książka rozsyłkowa	
на 480 почт. урядів	зол. 2.50
на 960 почт. урядів	зол. 5.—

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і посмертних	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденції	зол. 0.15
купно, продаж, винайми і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 400.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 75.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10